

Всеукраїнська екологічна ліга

Звіт про роботу Всеукраїнської екологічної ліги у 2014 році

**ВСЕУКРАЇНЬКА
ЕКОЛОГІЧНА
ЛІГА**

**Всеукраїнська громадська природоохоронна кампанія
«Батарейкам – утилізація!»**

Всеукраїнська екологічна ліга продовжила, розпочату в 2012 році, природоохоронну кампанію «Батарейкам – утилізація», основним завданням якої є інформування населення про необхідність правильного поводження з відпрацьованими хімічними джерелами струму, зокрема батареями, та залучення небайдужих громадян до збирання цих небезпечних відходів для подальшої їх утилізації.

Як результат проведення кампанії, в Україні за 2014 рік зібрано 3 т 032 кг 950 г використаних батарейок, які в подальшому були відправлені на утилізацію до Франції (завод TREDI). Найбільш активними виявилися: Вінницька область – 278,7 кг; Дніпропетровська область – 92 кг; Івано-Франківська область – 86 кг; Миколаївська область – 141 кг; Рівненська область – 203 кг; Херсонська область – 318,5 кг; Хмельницька область – 668,25 кг; Чернігівська область – 500 кг; м. Київ – 573 кг.

Позитивним є той факт, що до кампанії і надалі продовжують долучатися нові учасники, державні установи, організації, товариства, що свідчить про підвищення екологічної свідомості громадян.

З початку громадської природоохоронної кампанії «Батарейкам – утилізація» по всій території України встановлено близько 200 контейнерів, окрім цього їх збирають у будь-які герметичні ємкості, зазвичай це 5–6-літрові пластикові пляшки, які повністю є безпечними та розташовуються в приміщеннях навчальних закладів, будинків, організацій та підприємств. Це оптимальний спосіб зберігання відпрацьованих хімічних джерел струму до моменту передачі їх на утилізацію.

Членами Всеукраїнської екологічної ліги та її осередками проведено ряд заходів, спрямованих на результативність та популяризацію даної кампанії.

м. Київ. На початку року в гімназії №261 м. Києва за підтримки фонду «Елеос», громадської організації «Дитячий форум» відбулася презентація Всеукраїнської громадської природоохоронної кампанії «Батарейкам – утилізація!» та пересувної екологічної фотовиставки «Зелена бібліотека» з метою проведення просвітницької екологічної роботи серед школярів, їх батьків, громадськості, у якому взяли участь представники більше 10 шкіл району.

Вінницька область. Вінницька ОО ВЕЛ спільно із загальноосвітніми навчальними закладами міста Вінниця, кафедрою екології та природничо-математичних дисциплін Вінницького обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників та громадськими організаціями «Академія творчості «АРТЕККО», «Центр інноваційних технологій освіти» провели заходи з популяризації кампанії «Батарейкам – утилізація!». Був оформлений і презентований для учнів та батьків інформаційний екостенд «Діти за чисте довкілля», поруч з яким облаштовано місце збирання батарейок з яскравим контейнером для відпрацьованих елементів живлення.

Житомирська область. Протягом *жовтня* в Овруцькому, Олевському, Коростенському та Лугинському районах у рамках екологічного тренінгу «За життя без сміття» проведено презентацію кампанії «Батарейкам – утилізація!», усім школярам були роздані буклети, проведена інформаційна робота. За результатами роботи школи цих районів активно долучилися до кампанії, встановивши близько 100 контейнерів для збирання відпрацьованих елементів живлення.

Одеська область. У *березні* Овідіопольським РО ВЕЛ були підведені проміжні підсумки кампанії. Активісти були відзначені подяками та подарунками.

Хмельницька область. 25 *листопада* на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка відбувся круглий стіл, який присвячений підведенням підсумків загальноміської акції «Здай батарейку – збережи довкілля». Під час заходу відбулися виступи студентів з питань необхідності утилізації батарейок, презентована робота Кам'янець-Подільського РО ВДС «Екологічна варта». Активні учасники кампанії отримали грамоти та подяки за вагомий внесок у формуванні екологічної культури та підтримку природоохоронної кампанії ВЕЛ «Батарейкам – утилізація!».

Під час заходу ВЕЛ була нагороджена Подякою виконавчого комітету Кам'янець-Подільської міської ради за вагомий внесок у підвищення рівня екологічної освіти та культури громадян.

У м. Хмельницькому на базі спеціалізованої загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів №12 відбувся конкурс екологічних плакатів «Батарейкам – утилізація».

Результати проведення акції неодноразово висвітлювались Хмельницькою обласною державною телерадіокомпанією «Поділля центр».

Не зважаючи на проведену роботу з організації збирання батарейок в Україні обсяги перероблення є зовсім незначними. ВЕЛ наголошує, що основною причиною накопичення батарейок на смітниках, а не на переробних підприємствах, є відсутність в Україні законодавчого поля, що має регулювати весь процес поводження з такими відходами – від виробництва або імпорту нового обладнання в Україну до організації збирання, перероблення та утилізації відпрацьованої техніки. Ще в 2006 році в Україні було ухвалено базовий Закон у цій сфері «Про хімічні джерела струму», який вперше окремо врегулював цей вид відходів. Але він так і залишився законом, який не виконується. Сьогодні, замість широкої мережі приймання та утилізації Україна має лише поодинокі спроби громадськості своїми силами реалізувати ті завдання, які, за цим законом, мають виконувати спеціальні підприємства. Зокрема, ВЕЛ в числі перших почала роботу з налагодження належної утилізації відпрацьованих ХДС.

Черкаська область. Осередок «Екологічної варті» Черкаської спеціалізованої школи І–ІІІ ступенів №3 провів ряд заходів з метою популяризації Всеукраїнської природоохоронної кампанії «Батарейкам – утилізація!» У ході роботи юні вартівці презентували школярам міста

однойменну театралізовану виставу та поділились власним досвідом роботи з питань раціонального використання батарейок та їх безпечної утилізації.

Всеукраїнська національна кампанія «Ні – сланцевому газу в Україні!»

Всеукраїнська екологічна ліга, незважаючи на соціально-політичну ситуацію у країні, продовжила свою діяльність щодо заборони видобування сланцевого газу на території України.

На території Харківської області проходить геологорозвідувальні роботи та видобуток газу нетрадиційного залягання. Населення Харківської області занепокоєне тим, що технологія видобування шляхом гідророзриву пластів потребує значних об'ємів водних ресурсів та може призвести до небувалої техногенно-екологічної катастрофи у регіоні. Тому, ще у 2013 році фахівцями **Харківської ОО ВЕЛ** із залученням провідних експертів була проведена громадська еколого-експертна оцінка екологічного стану Юзівської ділянки на території Харківської області (Балаклійський, Барвінківський та Ізюмський райони), яка надана компанії Shell для газовидобувних робіт. У результаті дій були визначені ділянки та об'єкти, які мають важливе природоохоронне, рекреаційне, культурне, історичне значення, або є екологонебезпечними. Ця оцінка є дуже важливою для максимальної мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище при проведенні геологорозвідувальних робіт.

У січні Харківська ОО ВЕЛ направила звернення до голови Харківської обласної державної адміністрації М. М. Добкіна з проханням при вирішенні питань, пов'язаних з видачею дозволів на проведення геологорозвідувальних, видобувних робіт, враховувати думку громадськості та напрацьовані нею розробки.

26 січня представники Харківської ОО ВЕЛ взяли участь у науковій конференції «Екологічні ризики застосування технології фрекінгу при розвідці і видобутку вуглеводнів для Харківської та Белгородської області», яку відкрив голова Харківської ОО ВЕЛ Разметаєв С. В. У своєму виступі він зробив акцент на негативних природоохоронних аспектах, які можливі при видобуванні газу нетрадиційного залягання.

3 липня в м. Харкові відбувся круглий стіл за участю Харківської ОО ВЕЛ, на якому були представлені результати проекту «Участь регіональних екологічних організацій в оцінці екологічного стану Юзівської ділянок, з метою мінімізації впливу на навколишнє середовище при проведенні геологорозвідувальних робіт». Проект реалізовувався спільно компанією Шелл та Фондом Східна Європа. У проекті також взяли участь Краматорська міська громадська організація «Фонд розвитку громади», Донецька обласна громадська організація «Природоохоронний рух «Джерела». Під час конференції була презентована книга, яка вміщує дані отримані трьома регіональними громадськими організаціями в рамках даного проекту. Загальний об'єм дослідження становить близько 500 сторінок, а в книгу було включено найважливіші висновки (обсяг книги – 62 сторінки, тираж – 1 тис. екз.).

Всеукраїнська громадська природоохоронна кампанія «Пестициди: зменшення ризиків»

Досить важливою для України є проблема накопичення непридатних для використання отрутохімікатів. Їх значна частина залишається на складах сільськогосподарських товаровиробників, оптових реалізаторів, частина з яких стає фізично і морально застарілою, псується, втрачає строк своєї дії, що становить загрозу для навколишнього середовища, тому Всеукраїнська екологічна ліга розпочала роботу в проєкті «Підвищення потенціалу для усунення та запобігання повторному використанню непридатних пестицидів у якості моделі для вирішення проблеми невикористаних небезпечних хімічних речовин на території колишнього Радянського Союзу», започаткувавши у 2014 році громадську природоохоронну кампанію «Пестициди: зменшення ризиків». Основною метою даної природоохоронної кампанії є:

- проведення ряду заходів, спрямованих на утилізацію та інвентаризацію виявлених у ході роботи небезпечних речовин;
- підвищення рівня обізнаності зацікавлених осіб, фермерів, населення;
- популяризація альтернатив найбільш небезпечним хімічним речовинам.

Одним з перших кроків роботи над даним проєктом стало проведення опитування з визначення рівня поінформованості громадян щодо негативного впливу пестицидів та правил поводження з ними, у якому взяли активну участь усі зацікавлені особи, фермери, педагогічні працівники та учні Вінницької (70), Житомирської (67), Волинської (34), Львівської (4) та Хмельницької (4) областей.

За результатами опитування визначені основні питання для проведення інформаційно-просвітницької роботи серед населення: розроблені, підготовлені у друк та випущені інформаційні буклети, плакати, бюлетені.

Другим кроком у роботі над проєктом стало проведення зустрічей із представниками органів місцевого самоврядування, сільськогосподарських підприємств, мешканцями Житомирської та Вінницької областей, під час яких виявлені місця та умови зберігання пестицидів, розповсюджені інформаційні матеріали, буклети: «Обережно: пестициди», «Удосконалені методи роботи з пестицидами та отрутохімкатами на території колишнього Радянського Союзу», «Отрутохімікати та пестициди. Загроза для вашого здоров'я та життя».

Членами ВЕЛ спільно з іноземними координаторами проєкту відвідано ряд сільськогосподарських магазинів з метою перевірки умов зберігання пестицидів для продажу та опитування співробітників.

Наступним пріоритетним та масштабним кроком стало проведення заходів з оцінки стану зберігання, інвентаризації та перезатарювання непридатних пестицидів на території Коростенського, Овруцького, Олевського, Лугинського районів Житомирської області, у результаті якої було очищено склади і запаковано 94 031 кг непридатних пестицидів.

Активним учасником даної кампанії стала **Вінницька ОО ВЕЛ**, яка сприяла проведенню круглих столів на базі Вищеольчедаївської загальноосвітньої школи I–III ступенів Мурованокуриловецької районної ради

Вінницької області та Вінницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти за участю іноземних координаторів, органів місцевого самоврядування, фермерів, сезонних робітників, учителів та учнів школи. З цікавістю учасники круглих столів сприймали презентацію координатора проекту, представника громадської організації «Мережа дій з поводження із пестицидами» Ріни Гуаданіні «Вплив пестицидів на організм людини».

10–12 листопада на базі кафедри екології та природничо-математичних дисциплін Вінницького обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників спільно з Вінницької ОО ВЕЛ відбувся науково-практичний семінар «Удосконалення можливостей для зменшення кількості непридатних до використання пестицидів та попередження їх повторного використання як модель вирішення проблеми невикористаних небезпечних хімікатів у пострадянських країнах», у якому взяли участь представники Вінницької обласної державної адміністрації, депутати обласної ради, Державної екологічної інспекції у Вінницькій області, науковці, представники громадськості, ЗМІ.

12 грудня в м. Києві Всеукраїнська екологічна ліга провела конференцію на тему «Проблеми поводження з пестицидами в Україні: соціально-екологічні, економічні наслідки та шляхи розв'язання».

У заході взяли участь представники Департаменту охорони природних ресурсів Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України, Головного управління державної санітарно-епідеміологічної служби, народні депутати України, спеціалісти Інституту агроєкології і природокористування Національної академії наук України та інших наукових установ, підприємці, фермери, громадськість, ЗМІ.

На конференції були розглянуті проблемні питання державного регулювання у сфері поводження з пестицидами та отрутохімікатами, забруднення пестицидами водоймищ та ґрунтів, біоаккумуляція отрутохімікатів у навколишньому середовищі, безпосередній та опосередкований вплив пестицидів на здоров'я людини, підвищення обізнаності населення щодо безпеки використання пестицидів та отрутохімікатів.

Учасники конференції розглянули основний вплив пестицидів і отрутохімікатів на довкілля та здоров'я людини, заходи зі зменшення негативних наслідків їхнього використання, наголосили на перспективі впровадження біологічних засобів захисту рослин. Також, було зауважено, що значну небезпеку становлять покинуті склади з непридатними пестицидами і тара, в якій вони зберігалися.

На думку учасників засідання, пріоритетом політики у сфері поводження з небезпечними відходами, зокрема непридатними пестицидами, має бути запровадження положень директив Європейського Союзу у національне законодавство, яке регулює цю галузь. Крім цього, необхідно створити реєстр складів з непридатними пестицидами та забруднених отрутохімікатами ділянок, а також розробити систему збирання та безпечної для довкілля утилізації пестицидів.

Інформаційна кампанія ВЕЛ поводження з ГМО

У сучасних умовах однією з екологічних небезпек є споживання харчових продуктів, які містять генетично-модифіковані організми, до геному яких за допомогою методів генної інженерії «вмонтовано» функціонуючі чужорідні гени чи ділянки ДНК. ВЕЛ продовжила роботу у рамках кампанії, започаткованої у минулому році, поводження з ГМО.

Експерти **Вінницької ОО ВЕЛ** підготували проект Постанови про надання Вінницькій області статусу території, вільної від ГМО та розробили перелік заходів з повного недопущення використання ГМО на території Вінницької області.

На основі цих документів було підготовлено звернення до голови Вінницької обласної ради С. М. Свитка щодо розгляду зазначеної Постанови на засіданні постійних комісій з питань охорони здоров'я, курортів і здорового способу життя та охорони довкілля, раціонального використання надр та її внесення на розгляд сесії Вінницької обласної ради.

Чернівецька ОО ВЕЛ взяла участь у проведенні лекції-дискусії «ГМО – досягнення чи приречення людства?», яка відбулася на базі Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича.

Кампанія ВЕЛ «Поводження з відходами в Україні»

У 2014 р. ВЕЛ продовжили започатковану в минулому році масштабну кампанію «Поводження з відходами в Україні» і провела ряд заходів щодо рішення проблем поводження з відходами.

15 квітня у приміщенні Великого конференц-залу Національної академії наук України (м. Київ) відбувся семінар «Роздільне збирання твердих побутових відходів в Україні: проблеми та перспективи» за участю представників міністерств і відомств, провідних зарубіжних та українських бізнес-структур з метою створення дієвої системи роздільного збирання твердих побутових відходів; розроблення та впровадження сучасних технологій у сфері поводження і переробки твердих побутових відходів. Про актуальність розгляду даного питання говорять цифри: в Україні накопичено понад 50 млн м³, що становить близько 12 млн т побутових відходів, з них 92% – захоронюють і лише 8–10% – переробляють та утилізують. У ході роботи семінару із великим зацікавленням учасники заслухали пропозиції бізнесу щодо створення в Україні ефективної системи поводження з відходами упаковки та прийшли до висновку про необхідність посилення роботи з формування у населення власної позитивної думки про необхідність свідомої участі в роздільному збиранні ТПВ шляхом проведення агітаційної роботи, створення демонстраційних ділянок з роздільним збиранням компонентів ТПВ.

4–5 листопада відбувся Національний форум «Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технології» (м. Київ). Серед організаторів Форуму – Всеукраїнська екологічна ліга, Центр муніципальних технологій,

Центр екологічної освіти та інформації. Протягом роботи Форуму, який тривав два дні, було розглянуто ряд важливих питань, серед яких:

1. Адаптація українського законодавства до європейських вимог та стандартів у сфері поводження з відходами.
2. Нова інфраструктура та передові технології поводження з відходами: як гарантувати екологічну безпеку та рентабельне перероблення відходів.
3. Інформаційна політика для суспільства, розвиток освітніх програм, спрямованих на підвищення рівня обізнаності населення щодо необхідності роздільного збирання відходів.
4. Тарифна політика щодо поводження з побутовими відходами в Україні.
5. Технології перероблення, очищення та утилізації забруднених мулів, утворених внаслідок діяльності гідротехнічних споруд.
6. Міжмуніципальне співробітництво у сфері поводження з побутовими відходами.

До участі у Форумі були запрошені представники органів державної влади та місцевого самоврядування, науковці, бізнес-структури, які працюють у сфері поводження з відходами, підприємства-виробники техніки та технологічного обладнання для збирання, транспортування, зберігання та переробки відходів, установи, які працюють у галузі екологічної безпеки та охорони навколишнього середовища, природоохоронні громадські організації, ЗМІ.

У рамках форуму були відвідані підприємства з утилізації відходів: «Тарком екосервіс» та «Waste Management Systems». Учасники екскурсії мали змогу ознайомитися з виробничим процесом, подивитися на обладнання та розпитати директора підприємства Є. Федоренка про особливості утилізації небезпечних відходів. З цікавістю учасники ознайомились з інновацією компанії «Waste Management Systems»: збирання відходів у підземні контейнери, третина яких закопана під землею. Така система забезпечує економію місця та покращує санітарно-гігієнічні умови зберігання сміття.

Херсонська ОО ВЕЛ взяла участь у тристоронніх переговорах з питання роздільного збирання, перевезення та часткового перероблення вторинної сировини у м. Херсоні. За результатами перемовин сторони (Херсонський міськвиконком, німецька фірма «Шефер» та голова Херсонської ОО ВЕЛ В. Ідаятов) підписали Протокол намірів, яким передбачено проведення моніторингу ситуації з ТПВ, визначення майданчиків для контейнерів збору ТПВ, створення комунального підприємства, яке б відповідало технологічним вимогам поводження з ТПВ, надання фірмою «Шефер» товарного кредиту на термін до 5-ти років. Даним протоколом передбачена активна участь в його реалізації Херсонської ОО ВЕЛ.

Голова **Черкаської ОО ВЕЛ** працювала у комісії із затвердження паспортів сміттєзвалищ на території Черкаської області.

Всеукраїнська екологічна ліга систематично здійснює громадський контроль за роботами на об'єктах, де знаходяться небезпечні відходи, а також їх транспортуванням територією України аж до перетину державного кордону, тому висловила свою стурбованість, викликану ситуацією, що склалася з

вивезенням гексахлорбензолу з території України, зокрема з полігону токсичних відходів у Калуському районі Івано-Франківської області. З огляду на зазначене ВЕЛ підготувала звернення до Міністра доходів і зборів України Клименка О. В. з проханням перевірити законність дій працівників Південної митниці Міністерства доходів і зборів України, які зупинили небезпечний вантаж на території Іллічівського порту, та сприяти терміновому вивезенню небезпечних відходів гексахлорбензолу за межі території України.

За зверненням ВЕЛ, у *лютому* Генеральна прокуратура України проводила перевірки ТОВ «Кийгранд» та ТОВ «Подільська січ» щодо додержання вимог Законів України «Про відходи», «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» Міністерством екології та природних ресурсів України під час видачі ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами. За результатами перевірок керівників цих підприємств було притягнуто до адміністративної відповідальності. В подальшому матеріали перевірки з висновками були направлені до Міністерства екології та природних ресурсів України для вжиття заходів щодо контролю над дотриманням зазначеними підприємствами Ліцензійних умов провадження господарської діяльності із здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами.

У *березні* Генеральна прокуратура України ініціювала проведення перевірки щодо додержання вимог Законів України «Про відходи», «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» Міністерством екології та природних ресурсів України під час видачі ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами. За результатами перевірки 8 квітня через Генеральну прокуратуру України прокуратура міста Києва внесла подання Міністру екології та природних ресурсів України про усунення порушень, в тому числі шляхом проведення перевірок ліцензіатів, та вирішення питання про анулювання ліцензії на здійснення операції у сфері поводження з небезпечними відходами.

У *грудні* активісти ВЕЛ (м. Первомайськ Миколаївської області) повідомили, що близько двох місяців тому на місцевий полігон вантажівками почали привозити відходи з їдким запахом сірководню. Сильних запах розповсюджується сусідніми вулицями, проте жодна з інстанцій не відповіла на запити та скарги мешканців.

Жителі, які проживають поряд, припускають, що на звалище звозять токсичні відходи з великим вмістом сірки та скрапу металу.

ВЕЛ звернулася із запитом до Державної екологічної інспекції України та Міністерства екології та природних ресурсів України щодо розслідування даного питання.

Кампанія ВЕЛ щодо захисту та підтримки об'єктів природно-заповідного фонду України

ВЕЛ за весь час свого існування постійно опікується питанням розбудови екомережі України, створенням нових та підтримкою і захистом вже існуючих об'єктів ПЗФ, розширення меж заповідання.

20 лютого відбувся Міжнародний науково-практичний семінар «Пріоритети наукової цінності природних територій Полісся, що охороняються» в приміщенні Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка, співорганізатором якого виступила **Чернігівська ОО ВЕЛ**. Учасники семінару в своїх доповідях зупинилися на питаннях біологічних та ландшафтних особливостей природно-заповідних територій Полісся, рідкісних видів біоти тасозологічно цінних рослинних угрупованнях.

За результатами семінару була підготовлена та видана збірка, в якій подані доповіді учасників з України, Білорусі, Росії та Польщі.

За ініціативи Департаменту екології та природних ресурсів Луганської облдержадміністрації за участю представників **Луганської ОО ВЕЛ** у квітні рішенням Луганської обласної ради оголошено три нових ландшафтних заказника: «Урочище Скелевате» площею 204,8322 га, що знаходиться у Краснодонському районі, «Долина р. Юськіної» площею 275,4306 га та «Долина р.Оріхової» площею 128,0365 га у Антрацитівському районі. Таким чином, площа природно-заповідного фонду Луганської області збільшилась на 608,2993 га.

Члени **Черкаської ОО ВЕЛ** увійшли до робочої групи по створенню національного природного парку «Холодний Яр», до якої також входять представники органів державної влади, навчальних закладів та наукових установ, громадських організацій, туристичної галузі Черкащини, ЗМІ.

Спільно з науковцями Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького було підготовлено звернення до голови обласної ради про необхідність створення національного природного парку «Холодний Яр» в Чигиринському і Кам'янському районах Черкаської області, загальною площею близько 9 000 га. Національний парк пропонується створити частково на базі вже існуючих охоронюваних об'єктів: комплексної пам'ятки природи «Холодний Яр» (площа 553 га), ботанічної пам'ятки природи «Дуб Максима Залізняка» (0,02 га), ботанічних заказників «Зубківський» (0,2 га), «Білосніжний» (1,5 га), заповідного урочища «Атаманський парк» (397 га).

Спільними силами співробітників Канівського природного заповідника, Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького, Черкаського інституту агроєкології, Інститутів ботаніки та зоології НАН України, на основі результатів власних багаторічних досліджень, публікацій і звітів провідних науковців, підготовлено наукове обґрунтування на створення НПП «Холодний Яр».

Члени Черкаської ОО ВЕЛ розробили та провели курс тренінгів «Формування відповідального ставлення до заповідного урочища» для школярів сіл, які територіально увійдуть у буферну зону національного парку.

25 липня у м. Києві відбулося засідання круглого столу «Абсолютна заповідність: чи це врятує українські заповідники?». Організаторами заходу виступили Всеукраїнська екологічна ліга та Київський еколого-культурний центр.

У засіданні взяли участь представники міністерств та відомств, Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, заповідних об'єктів України, інститутів НАН України, науковці, громадські природоохоронні організації, діяльність яких пов'язана зі сферою заповідної справи, ЗМІ.

На заході були розглянуті питання функціонування об'єктів природно-заповідного фонду України, посилення режиму заповідності в природоохоронних об'єктах України, а також проблеми невідповідності системи управління у сфері заповідної справи вимогам європейського законодавства.

Особливу увагу було приділено ідеї абсолютної заповідності, що передбачає повне невтручання людини у процеси розвитку природних екосистем, виключаючи будь-який антропогенний вплив, у тому числі й санітарні рубки, які регламентуються Постановою Кабміну «Про затвердження Санітарних правил в лісах України». Хоч санітарні рубки нібито мають на меті «оздоровлення» лісу та його очищення від захаращеності, ці санітарні правила ігнорують той факт, що мертва деревина має важливе значення для екосистеми лісу, оскільки вона є невід'ємною частиною кругообігу речовин. Гриби-трутовики та інші редуценти розкладають мертву деревину, утворюючи поживний субстрат для молодого покоління дерев. Крім цього, зламані дерева є домівкою та сховищем для багатьох видів птахів і ссавців, тому прибирання дерев, що впали, має прямий згубний вплив на біорізноманіття лісових екосистем.

Неабияку стурбованість учасників засідання круглого столу викликає сінокосіння, яке є ще одним заходом, що порушує цілісність екосистем. Сінозаготівлю проводять зазвичай у травні-червні, коли більшість птахів та ссавців перебувають у стадії гніздування та розмноження, а тому є вразливими. Для скошування трави використовують важку техніку, яка спричинює загибель багатьох тварин, переуцільнює ґрунт та є джерелом сильного шуму.

Підвищення рівня заповідності в об'єктах природно-заповідного фонду має супроводжуватися врахуванням інтересів місцевих громад та можливих економічних змін. Адже принципи збалансованого (сталого) розвитку, які слід включити до системи управління природоохоронними об'єктами, передбачають гармонійне поєднання екологічної, соціальної та економічної складових.

Під час обговорення було наголошено, що посилення заповідного режиму має на меті припинення незаконної господарської діяльності (зокрема, випасання худоби, сінозаготівля, бджолярство, рубки), що безкарно здійснюється на територіях українських заповідників. Значної шкоди біорізноманіттю завдає також браконьєрство, оскільки заповідні території не охороняються належним чином.

Для розв'язання зазначених проблем учасники засідання круглого столу висловили ряд пропозицій, які були викладені в Резолюції, серед яких:

1. Розробити та затвердити Загальнодержавну програму розвитку заповідної справи на період до 2020 року.

2. Врегулювати суперечності між різними законодавчими актами, що стосуються природно-заповідного фонду (Лісовий та Земельний кодекси

України, Закон України «Про природно-заповідний фонд України», Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» тощо), законодавчо встановити пріоритетність заповідання природних територій над іншими видами людської діяльності та природокористування.

3. Запровадити до 2020 року екосистемний підхід в управлінську діяльність та адаптувати законодавство України у сфері збереження навколишнього природного середовища відповідно до вимог директив Європейського Союзу.

4. Провести громадське інспектування біосферних та природних заповідників щодо ведення незаконної господарської та комерційної діяльності.

5. Провести громадську інвентаризацію всіх об'єктів нерухомості, що знаходяться на заповідних територіях, і які не відповідають завданням природних заповідників.

12 вересня відбулася прес-конференція, присвячена протизаконним діям на території Голосіївського національного природного парку (м. Київ). Організаторами заходу виступили: Всеукраїнська екологічна ліга, Київський еколого-культурний центр та Спілка порятунку Голосіїва.

На прес-конференції були окреслені загальні проблеми природно-заповідного фонду України та зроблено наголос на безкарності порушників заповідного режиму.

Для ілюстрування цього твердження журналісти були запрошені у рейд до місць порушень у національному природному парку «Голосіївський».

Першою зупинкою було місце біля незаконно зведеного загону для заманювання та відлову диких тварин. Бракон'єри відкривають двері загону, насипають приманку, а коли звірі зайдуть – закривають їх всередині. Ніхто не знає, як з ними вчиняють потім, проте очевидно, що ці дії є грубим порушенням Закону України «Про природно-заповідний фонд», згідно до якого подібні дії заборонені на заповідній території національного природного парку. Голова Всеукраїнської екологічної ліги Тетяна Тимочко наголошує, що завданням громадських організацій є привертання уваги саме до таких цинічних порушень.

Ще одним місцем порушення було урочище з численними стихійними звалищами сміття, зрубаними деревами та необлаштованими місцями рекреації.

Кульмінацією рейду стало масштабне незаконне видобування піску з болотистих територій. Прибувши на місце, команда журналістів побачила величезну територію, на якій працює важка техніка та вивозиться намитий пісок.

З 2007 року на території національного парку «Великий Луг» стала діяти заповідна зона загальною площею 750 га. Відповідно до вимог заповідного режиму були заборонені мисливство, рибалка, рекреація, випас, рубка лісу, що негативно впливають на біорізноманіття. **13 вересня** члени **Дніпропетровської ОО ВЕЛ** у рамках кампанії ВЕЛ щодо захисту та підтримки об'єктів природно-заповідного фонду України здійснили перевірку дотримання заповідного режиму в національному парку «Великий Луг», у ході якої з'ясовано, що за ці роки численність рідких і фонових птахів збільшилась. Так, наприклад, лише

кількість жовтої чаплі, яка занесена в Червону книгу України, збільшилась з 12 до 47 пар і такі результати майже по всіх показниках.

10 жовтня в приміщенні Дніпропетровського державного аграрного університету (м. Дніпропетровськ) пройшла Міжнародна науково-практична конференція «Збереження біологічного різноманіття природних та аграрних ландшафтів, розбудова заповідних територій», організаторами якої виступили Міністерство освіти та науки України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Дніпропетровська обласна державна адміністрація, Дніпропетровська обласна рада, Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, Всеукраїнська екологічна ліга, природний заповідник «Дніпровсько-Орільський». Метою конференції є наукове обговорення проблем збереження біологічного різноманіття природних і антропогенних територій, необхідності розширення мережі територій природно-заповідного фонду та їх роль у вирішенні проблем наукової спільноти та громадських організацій. У роботі конференції взяли участь понад 97 учасників з України, Білорусії, Алжиру, Іспанії, Польщі, Італії, Росії. Матеріали конференції надруковані в тематичному випуску наукового журналу «Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету».

Активісти **Дніпропетровської ОО ВЕЛ** виступили проти будівництва звіроферми на території майбутнього національного природного парку «Орільський». **10 листопада** у медіа-центрі «ДНЕПР ПОСТ» була проведена прес-конференцію, присвячену будівництву ферми з вирощування норки на території, що зарезервована для створення Національного природного парку «Орільський» (Петриківський район, Дніпропетровська область). У роботі прес-конференції взяли участь органи державного самоврядування, природоохоронні громадські організації, ЗМІ.

Екологи акцентують увагу на тому що звіроферма є об'єктом, який становить підвищену екологічну небезпеку, а тому її будівництво поставить під загрозу існування парку, оскільки в результаті роботи звіроферми утворюється велика кількість органічних відходів, які будуть забруднювати навколишнє середовище, в тому числі русло річки Орель та Запорізьке водосховище.

На жаль, події, які відбуваються на сході країни, мають свій згубний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду. Озброєні бойовики змусили працівників заповідника «Хомутівський степ», покинути робочі місця та виїхати з його території. Наукові співробітники повідомили, що вони виїжджають до Запорізької області, де знаходиться інше відділення Українського степового заповідника – «Кам'яні могили», де будуть продовжувати дослідницьку роботу. Працівникам заповідника не дозволили забрати документи, тому переміщення центрального відділення відбулося неофіційно.

Агресивні дії бойовиків призвели до втрати найцінніших об'єктів природно-заповідного фонду України. Вже є практично зруйнованими відділення Луганського природного заповідника «Провальський степ» та «Станично-Луганське», також постраждала значна частина національного природного парку «Святі гори».

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА

Дев'ятий рік поспіль Всеукраїнська екологічна ліга спільно з Міністерством охорони здоров'я України і Тернопільським державним медичним університетом імені І. Я. Горбачевського МОЗ України проводить всеукраїнську науково-практичну конференцію «Довкілля і здоров'я». У поточному році конференція пройшла **25 квітня**. Свою зацікавленість до заходу проявляють фахівці різних галузей і організацій, оскільки її метою є – узагальнення результатів досліджень про зміни життєдіяльності організму під впливом факторів довкілля та роль громадськості, владних структур у попередженні і усуненні негативних наслідків дії цих факторів. Питання до обговорення стосувалися

1. Гігієнічної оцінки забруднення атмосферного повітря, води, ґрунту та в процесі утилізації промислових і комунальних відходів.

2. Оцінки ризику для здоров'я населення від негативного впливу чинників довкілля.

3. Радіаційної безпеки та протирадіаційного захисту населення.

4. Збереження здоров'я та гігієнічного забезпечення умов життєдіяльності дітей.

5. Фундаментальних механізмів життєдіяльності організму у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем.

6. Впливу природних та антропогенних факторів на живі істоти.

У роботі конференції брали участь представники різних установ та організацій з різних регіонів України, в тому числі: Інститут гігієни і медичної екології імені О. М. Марзєєва АМН України, Інститут мікробіології та імунології ім. І. І. Мечнікова АМН України, Львівський національний медичний університет імені Д. Галицького, Луганський державний медичний університет, Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України та ін. За результатами роботи було підготовлено збірник тез учасників конференції (подано понад 85 тез).

29 липня в м. Києві відбулося засідання круглого столу на тему «Екологічні, соціальні та економічні наслідки воєнних дій на сході України та шляхи їхнього подолання». Організатором заходу виступила Всеукраїнська екологічна ліга.

У засіданні круглого столу взяли участь представники міністерств і відомств, органів місцевого самоврядування, бізнесу Донецької та Луганських областей, інших регіонів України, народні депутати, науковці, активісти громадських організацій, ЗМІ.

На заході було розглянуто питання водопостачання східного регіону, ризику пошкодження об'єктів підвищеної небезпеки, загрози для об'єктів природно-заповідного фонду східних областей, вірогідність майбутнього безробіття та демографічної кризи, перспективи відновлення економіки Донбасу та багато інших нагальних питань.

Учасники круглого столу розробили основні шляхи розв'язання проблем, які виникли внаслідок воєнних дій на сході України. В екологічній сфері було запропоновано розробити програми відновлення порушених екосистем та

об'єктів природно-заповідного фонду, здійснити санітарно-гігієнічний аналіз водопровідно-каналізаційних мереж і природних джерел водопостачання регіону, провести геолого-екологічний аналіз вугільних шахт, розробити систему визначення місцезнаходження об'єктів підвищеної небезпеки, розробити нові підходи до реконструкції промислових підприємств Донбасу і підвищення їхньої енергоефективності відповідно до принципів та засад сталого розвитку.

В економічній сфері, на думку учасників засідання, потрібно здійснити аналіз європейського ринку товарів, а також переорієнтувати виробництва на європейського споживача, залучити інвесторів, щоб отримати кошти для економічного відновлення Донецької та Луганської областей, передбачити автоматичне продовження дозвільної документації, термін дії якої закінчується в період АТО, та розробити проекти законодавчого забезпечення і нормативного регулювання наслідків воєнних дій на сході України.

Для розвитку соціальної сфери східного регіону запропоновано розробити програму створення робочих місць для запобігання безробіттю, надати допомогу громадянам похилого віку, інвалідам, багатодітним сім'ям, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції; розробити та впровадити систему патріотичного виховання молоді у навчальних закладах Донбасу, розробити нормативно-правовий акт, який би визначав права та обов'язки тимчасово переміщених осіб та багато інших заходів.

На основі пропозицій учасників круглого столу було ухвалено Резолюцію.

9–11 жовтня в м. Чернігові у приміщенні Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченко відбулася Міжнародна наукова конференція «Природні та антропогенно трансформовані екосистеми прикордонних території у постчорнобильський період».

Учасники конференції презентували розробки проведення наукових досліджень, пов'язаних з вивченням території України та поділилися досвідом поширення екологічної освіти. За результатами роботи конференції було видано збірник статей.

9–10 жовтня в м. Дніпропетровську в приміщенні Дніпропетровського державного аграрного університету відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Збереження біологічного різноманіття природних та аграрних ландшафтів, розбудова заповідних територій». Організаторами заходу виступили Міністерство освіти та науки України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Дніпропетровська обласна державна адміністрація, Дніпропетровська обласна рада, Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, Всеукраїнська екологічна ліга, Природний заповідник «Дніпровсько-Орільський».

Мета конференції: наукове обговорення проблем збереження біологічного різноманіття природних і антропогенних територій, необхідності розширення мережі територій природно-заповідного фонду та роль у вирішенні цих проблем наукової спільноти та громадських організацій.

Під час роботи конференції працювало три секції:

- секція 1 «Розширення заповідних територій як необхідний крок до євроінтеграції України»;
- секція 2 «Біологічне і ландшафтне різноманіття природних територій та його охорона»;
- секція 3 «Екологічно безпечне функціонування агропромислового комплексу».

У конференції взяли участь понад 97 учасників з України, Білорусії, Алжиру, Іспанії, Польщі, Італії, Росії.

Під час конференції висвітлено питання збереження біорізноманіття у зв'язку із сільськогосподарською діяльністю. Обговорено напрями охорони природних лук і степів та показано місце агробіорізноманіття, як складового елемента екомережі.

Матеріали конференції були надруковані в тематичному випуску наукового журналу «Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету».

23–24 жовтня на базі Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційний менеджмент збалансованого (сталого) природного агровиробництва», присвячена 90-річчю від дня народження Федора Трохимовича Моргуна. Робота конференції проходила у межах визначеної проблематики, спрямована на обговорення та пошук шляхів вирішення наступних питань: перспективи державного управління щодо збалансованого природного агровиробництва; еколого-економічні аспекти управління конкурентоспроможністю природного агровиробництва; фінансове управління та облік природного агровиробництва; інноваційний менеджмент систем природного землеробства та екологізація агропродуктової системи; запровадження «зелених технологій» в аграрній сфері; світові та вітчизняні здобутки в аграрній екоосвіті та просвіті, участь громадськості.

За результатами конференції були підготовлено та видано збірник матеріалів.

Активну науково-дослідницьку роботу проводять обласні осередки на місцях, про їх результативність свідчать як традиційні, так і започатковані заходи.

У липні активісти **Волинського ОО ВЕЛ** брали участь у науковій експедиції по локалітетах рідкісних видів рослин, яку проводили спеціалісти Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України на території Волинської області.

За ініціативи **Львівської ОО ВЕЛ 17–19 вересня** відбувся III Міжнародний конгрес «Захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування», який проходив у приміщенні Національного університету «Львівська політехніка». Організаторами конгресу виступили Міністерство освіти і науки України; Львівська обласна державна адміністрація; Національний університет «Львівська політехніка»; Західний науковий центр НАН України і МОН України; Всеукраїнська екологічна ліга. Робота конгресу організована за наступними секціями:

1. Комплексний підхід у захисті навколишнього середовища: моніторинг, аудит, системний аналіз та оцінка ризику, управління;
2. Відновлювальні та нетрадиційні джерела енергії: видобуток, застосування, екологічні проблеми;
3. Інноваційні природоохоронні технології. Технології підвищення ефективності використання матеріалів, води та енергії;
4. Формування освіти та виховання для збалансованого природокористування та сталого розвитку: зміст, методи і засоби освіти, роль громадських екологічних організацій;
5. Теоретичні та прикладні аспекти сталого розвитку;
6. Розвиток екологічного туризму в аспекті сталого розвитку.

На конгрес було подано 159 доповідей від 365 авторів з різних навчальних закладів як України так і закордону. 88 доповідей було представлено на пленарному та 6-ти секційних засіданнях.

Протягом року представники **Одеської ОО ВЕЛ** брали активну участь у роботі Науково-технічної екологічної громадської ради при управлінні екології та розвитку рекреаційних зон м. Одеса.

Представники Наукової ради **Полтавської ОО ВЕЛ** брали участь у розробленні екологічного розділу проекту Стратегії розвитку Полтавської області, який буде покладено в основу розроблення нової стратегії на 2015–2029 роки, також представники наукової ради ВЕЛ стали учасниками обговорення питання щодо створення нового полігону ТПВ у м. Полтава.

У липні за участю представників Полтавської ОО ВЕЛ (Голік Ю. С., Ілляш О. Е., Смоляр Н. О.) була організована поїздка до міста побратима Фільдерштадта (Німеччина) щодо розроблення планів вивчення приміських смуг навколо міста Полтави з урахуванням досвіду науковців Німеччини.

Протягом *лютого Харківська ОО ВЕЛ* брали участь у двох круглих столах: 11 лютого – «Шляхи збереження водно-болотних угідь»; 21 лютого – «Стан водних ресурсів в Харківській області», які проводили Департамент екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації. Під час проведення даних заходів були висвітлені та обговорені важливі питання та проблеми щодо водних ресурсів Харківської області.

25 лютого голова Харківської ОО ВЕЛ (С. Разметаєв) взяв участь у засіданні НТР Національного природного парку «Слобожанський», на якому були підведені підсумки науково-дослідної роботи, еколого-освітньої та рекреаційної діяльності НПП «Слобожанський» за 2013 рік.

24 квітня активісти Харківської ОО ВЕЛ були учасниками презентації нового конкурсу проектів у галузі нетрадиційного газу, завданням якого є дослідження у галузі нетехнічних аспектів газу нетрадиційних джерел та має на меті підвищення рівня знань, а також вивчення економічних, екологічних та соціальних аспектів впливу видобувної промисловості.

8 жовтня силами **Хмельницької ОО ВЕЛ** організовано круглий стіл, присвячений Всесвітньому дню охорони місць існування, затверджений Конвенцією про охорону дикої фауни і флори та природних місць існування в Європі.

Чернігівська ОО ВЕЛ 9–11 жовтня в м. Чернігові приміщенні в Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченко провела Міжнародна наукова конференція «Природні та антропогенно трансформовані екосистеми прикордонних території у постчорнобильський період».

Конференція мала такі напрями роботи: біологічне різноманіття (флора, рослинність, фауна, мікобіоти) прикордонних територій; антропогенна трансформація екосистем прикордонних територій; техногенно змінені екосистеми прикордонних територій в постчорнобильський період; природоохоронні території прикордонних регіонів; роль екологічної освіти для збереження природного різноманіття та збалансованого розвитку прикордонних територій.

Матеріали конференції були надруковані в окремій збірці.

ПРАКТИЧНІ ПРИРОДООХОРОННІ АКЦІЇ

Практична природоохоронна діяльність Всеукраїнської екологічної ліги знаходить все більше прибічників, оскільки її результати не змушують довго чекати на себе, а роблять навколишнє середовище чистішим, кращим.

Лютий – березень – щорічна всеукраїнська акція «Первоцвіт», протягом якої проводиться ряд заходів, спрямованих на проведення еколого - просвітницької та пропагандистської роботи щодо роз'яснення важливості збереження первоцвітів серед учнів, молоді, пересічних громадян шляхом розповсюдження листівок, наклеювання; укладання методичних порад щодо збереження первоцвітів. З представниками правоохоронних органів здійснюється патрулювання членами ВЕЛ та ВДС «Екологічна варта» місць зростання первоцвітів, під час якого вилучаються букети та складаються протоколи на порушників закону. В навчальних закладах проводяться бесіди для учнів та їх батьків, тематичні вікторини, конкурси листівок, виступи агітбригад, міні-театрів тощо.

Акція «Первоцвіт» має широке розповсюдження серед членів **Волинської ОО ВЕЛ**. Ними було здійснено 6 рейдів у райони області, проведені конкурси малюнків у навчальних закладах області ранньоквітучих, ендемічних, реліктових рослин, занесених до Червоної книги.

У весняно-літній період Ріпкинського р-ну (**Чернігівська ОО ВЕЛ**) функціонує екологічна стежка «Первоцвіти» (с. Зубахим).

Березень – акція «*Посади своє дерево*».

«Посади своє дерево» – традиційна акція для багатьох обласних організацій, під час якої члени ВЕЛ із залученням широких верств населення висаджують дерева та кущі у парках, скверах, гаях, біля дитячих садочків та навчальних закладів по всій території України, на берегах озер та річок.

Вінницька ОО ВЕЛ паралельно з акцією «Посади своє дерево» проводить акцію «Майбутнє лісу в твоїх руках» спільно з фахівцями Державної екологічної інспекції та учнівським лісництвом «Зелений світ». Під час акції були висаджені сіянці модрини, надані ДП «Вінницьке лісове господарство».

Кожен рік члени **Волинської ОО ВЕЛ**, залучаючи молодь, прибирають паркові зони та висаджують дерева. Протягом року було здійснено 20 трудових акцій, у яких взяли участь близько 300 активістів.

Члени **Закарпатської ОО ВЕЛ** у рамках екологічної акції «Здай макулатуру-збережи дерево» висадили 10 сакур та 2 морозостійкі ківі за кошти, отримані від здачі макулатури.

У рамках акції активісти Одеської області висадили 367 дерев та 69 кущів. Крім цього, з метою проведення інвентаризації зелених насаджень скверів, парків та вулиць міста **Одеська ОО ВЕЛ** спільно з громадською радою м. Белгород-Дністровський створили ініціативну групу.

Представники **Полтавської ОО ВЕЛ** спільно з Полтавською ОО НМЦ «Екологічні ініціативи» у рамках акції висадили близько 4 тис. дерев на території лісництв Полтавського району та на території садиби В. І. Вернадського в смт Шишаки, була також проведена паспортизація зелених насаджень паркової зони міста.

Активно відзначається усіма обласними організаціями та районними осередками **Всесвітній день водних ресурсів (22 березня) та День довкілля**.

Волинська ОО ВЕЛ відзначила День довкілля трудовими акціями по всій території області, в якій взяло участь близько 260 активістів. Території парків, скверів, прибережних зон засяяли чистотою і привітно зустрічали мешканців міста та гостей у своїх затишних куточках. У Луцькому, Шацькому та Ківерцівському районах області пройшли семінари, приурочені цьому Дню. Учасниками стали 58 активістів.

На території громадського ландшафтного заказника «Лівобережний» **Дніпропетровська ОО та МО ВЕЛ** спільно з районними осередками, мешканців ж/м «Фрунзенський» провели суботники з впорядкування та розчищення території заказника.

5 квітня за участю **Одеської ОО ВЕЛ** під час щорічної обласної акції «За чисте довкілля» були впорядковані території культури та відпочинку «Преображенський», дендропарку «Победи», гідропарку «Лузановка», зеленої зони навколо площі Куликове поле, сквері «Молодіжний» м. Одеса. В акції брали участь 1547 осіб, прибрано від сміття та минулорічного листя – 61,5 га, обкопано кущів та дерев 296/273 шт. та вивезено понад 220 м³ сміття.

Представники **Полтавської ОО ВЕЛ** взяли участь у заходах з розчищення прибережної смуги біля річки Ворскла в районі міста .

Хмельницька ОО ВЕЛ у рамках цього дня провели студентську акцію «Свіжий подих весни», під час якої прибрали лісосмуги і прибережні зони р. Кудрянка.

Грудень – акція «Збережи ялинку».

Всі обласні організації ВЕЛ підтримали цей захід. В школах проведено конкурси «Замість ялинки – зимовий букет». Членами Ліги та Варти розповсюджуються листівки, звернення до населення щодо захисту хвойних дерев. В деяких областях членами нашої організації разом з громадськими інспекторами здійснювалося патрулювання у місцях вирубки зелених красунь та місцях незаконного продажу.

У грудні **Чернігівська ОО ВЕЛ** провела конкурс «Замість ялинки – зимовий букет», активно залучивши та учнівську молодь м. Чернігова, студентську молодь Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка та представників Мезинського національного природного парку.

Знайшли підтримку природоохоронні акції ВЕЛ: **«Громадська інвентаризація зелених насаджень у парках, скверах, на прибудинкових територіях»**, екологічна експедиція **«Громадський контроль за станом природно-заповідного фонду»**.

Проект «Громадська інвентаризація та моніторинг стану водних об'єктів в Україні»

Члени **Вінницької ОО ВЕЛ** беруть активну участь у написанні екологічних проектів з метою отримання гранту. Так, була поданий проект на біржу благодійності і отримали грант на реалізацію проекту «Врятуй малу річку». Проект тривав цілий рік. Було проведено 10 екологічних акцій щодо розчистки і прибирання прибережно-захисних смуг малих річок м. Вінниці: Вишня, Винничка, Тяжилів, Дьогтянець. Було розчищено майже 3 км русла річок і вивезено 150 пакетів ТПВ (відповідальним за проект – Людмила Сломінська).

У рамках цього проекту в **жовтні** ВЕЛ провела акцію «Очистимо джерела» на території Житомирської області за участю місцевих мешканців. Під час трудової акції розчищено та облаштовано три джерела, зокрема вичистили сміття біля криниць, установили та пофарбували лавки та столики. Проведення таких заходів має важливе значення, оскільки вони сприяють залученню широких верств населення до практичної природоохоронної діяльності, поліпшенню стану джерел, річок та водойм України, раціональному використанню водних ресурсів, підвищенню екологічної і правової обізнаності громадян щодо охорони водних ресурсів шляхом розвитку громадянських екологічних ініціатив.

Кампанія «Година Земля»

Всеукраїнська екологічна ліга вже декілька років активно підтримують Всесвітню кампанію «Година Землі». Година Землі має на меті продемонструвати урядам країн світу, бізнес організаціям та людям, що дії проти глобального потепління не тільки необхідні, але й можливі. Година Землі була започаткована в Сідней (Австралія) в 2007 році, вже через рік ця подія стала світовою екологічною ініціативою, до якої долучилося більше 100 мільйонів людей у 35 країнах світу, а в 2009 р. Україна, разом зі 126 іншими країнами світу, також долучилася до всесвітньої акції Година Землі! Ця акція проходить щорічно в останню суботу березня з 20:30 до 21:30 за місцевим часом.

ВЕЛ активно підтримала проведення цієї кампанії та організувала кампанію по залученню до акції свої осередків та представництв в регіонах України.

СПІВПРАЦЯ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ІНШИМИ ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ

Вже багато років Всеукраїнська екологічна ліга співпрацює з органами державної влади, з організаціями різного спрямування у сфері захисту довкілля, що дозволяє зробити роботу більш ефективною.

Протягом року до ВЕЛ надійшло багато звернень від екологічно свідомих громадян, які сигналізували про можливі порушення екологічного стану довкілля. Природоохоронцями м. Києва зафіксовано системні порушення заповідного режиму у Національному природному парку «Голосіївський». Протягом літа Всеукраїнська екологічна ліга провела ряд заходів, серед яких перевірка дотримання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища за участю Державної екологічної інспекції м. Києва, за результатами якої підготовлене звернення до прокуратори міста Києва зі скаргою на бездіяльність міських органів влади щодо припинення злочинної діяльності забруднювачів довкілля.

Протягом тривалого часу Всеукраїнська екологічна ліга проводить систематичну роботу з вивчення й аналізу екологічного стану водних ресурсів України. За результатами тривалої й ефективної роботи ВЕЛ у березні підготувала звернення до Голови служби безпеки України Наливайченка В. О., Секретаря Ради національної безпеки і оборони України Парубія А. В., Прем'єр-міністра України Яценюка А.П. з пропозиціями щодо проведення термінових заходів з поліпшення екологічного стану р. Сіверський Донець, серед яких:

- провести засідання Ради національної безпеки і оборони України, присвячене розгляду питань водопостачання для побутових і промислових потреб у східних і південних регіонах України із залученням провідних фахівців, експертів.
- забезпечити охорону усіх гідротехнічних споруд на транскордонних водотоках на території України.
- розробити комплекс невідкладних заходів щодо поліпшення екологічного стану річки Сіверський Донець, її приток для забезпечення потреб питного водопостачання в Харківській, Донецькій, Луганській областях у повному обсязі.
- відмовитися від будь-яких адміністративних та кадрових змін у системі Державного агентства водних ресурсів України, яке сьогодні є єдиною державною структурою, яка забезпечує безперебійне водопостачання в нашій країні.

Складна суспільно-політична ситуація, викликана подіями на сході країни та інформаційна війна, яку веде Росія по відношенню до України, змусили ВЕЛ підготувати звернення до громадян України та Росії з приводу агресії Російської Федерації проти України на території АР Крим та загрози війни з метою поширення правдивої інформації щодо подій в Україні та реального настрою переважної більшості українців.

До Всеукраїнської екологічної ліги звернулися жителі міста Коростень (Житомирська область) з проханням перевірити діяльність місцевого заводу МДФ на відповідність екологічним стандартам. Вже декілька років поспіль ПрАТ «Коростенський завод МДФ» забруднює довкілля та загрожує здоров'ю населення. Результати аналізів проб скиду стічної води біля локальних очисних споруд ПрАТ «Коростенський завод МДФ» та скиду зливових стоків показали високу концентрацію показника ХСК (хімічного споживання кисню), що вказує на високий рівень хімічного забруднення річки Уж. Екологічні інспектори виявили перевищення нормативів гранично допустимих викидів в атмосферне повітря оксидів азоту в 26 раз та оксиду вуглецю у 15 разів.

ВЕЛ запросила представників незалежної лабораторії для виміру концентрації забруднюючих речовин, а також долучила представники ЗМІ для проведення журналістського розслідування.

Також **3 жовтня** ВЕЛ організувала мітинг біля Коростенського заводу МДФ, на який зібралися більше сотні місцевих жителів. Голова ВЕЛ Тетяна Тимочко у своєму виступі під час мітингу зазначила, що завод має запропонувати мешканцям Коростеня достатньо серйозну програму оздоровлення екологічної ситуації, пов'язану з модернізацією очисних споруд.

25 вересня у приміщенні інформагенції «Укрінформ» пройшла прес-конференція «Кому вигідно залишити Україну без водопостачання». У ході її проведення Всеукраїнська екологічна ліга висловила свою чітку позицію щодо можливої змови проти гідних професійних керівників державних структур, яка призведе до руйнування системи керівництва та дезорганізації роботи агентства водних ресурсів України напередодні сезону осінніх повеней та підготовки до зимового сезону, що є неприпустимим та загрозливим для національної безпеки України.

Протягом другого півріччя Всеукраїнська екологічна ліга за підтримки науковців працювала над розробленням проекту реформування природоохоронної галузі, викликаного відсутністю в програмах політичних партій екологічної складової. У першій редакції Коаліційної угоди взагалі не було розділу, присвяченого реформам у природоохоронній сфері. Незважаючи на те, що в останньому варіанті Угоди цей розділ з'явився, громадськість не побачила пропозицій докорінного реформування природоохоронної галузі, тому **20 листопада** в приміщенні інформагенції «Укрінформ» представники громадськості та науковці представили проект реформування природоохоронної галузі в Україні, виклавши основні засади:

1. Природоохоронні питання мають бути пріоритетними під час формування державної політики.

2. Розмежувати сфери дії екологічної політики, екологічного контролю та природокористування, при цьому зменшити вірогідність розвитку корупційної складової.

3. Ключовим аспектом реформування має стати питання екологічної безпеки, яке вже давно стало питаннями національної безпеки.

4. Важливою складовою реформування природоохоронної галузі є економічні механізми природокористування. Всі європейські директиви спираються на принцип «забруднювач платить» (polluter pays principle), згідно з

яким той, хто забруднює, відшкодовує збитки, завдані довкіллю. У будь-якій сфері промисловості має бути створений фонд відшкодування негативних наслідків довкіллю, що давно вже запроваджено в європейських країнах. Перш за все це принцип заохочення екологічно дружнього бізнесу, наприклад, надання «податкових канікул» чи здешевлених кредитів.

Проект складений компетентними та досвідченими фахівцями даної галузі. Він враховує напрацювання у цій сфері, а також пропонує злагоджену стратегію інтеграції засад збалансованого розвитку в галузеву політику.

У липні ВЕЛ надіслала до Вищого господарського суду України листа, у якому наголошувала на неупередженому розгляді касаційної скарги за позовом щодо визнання недійсним рішення сесії Харківської міської ради про передачу ОК «ЖБК «Зеленоград» під забудову земельної ділянки, що була у власності Данилівського дослідного держлісгоспу. Згідно з постановою Вищого господарського суду України постанови Харківського апеляційного господарського суду, в апеляційному провадженні якого перебувала ця справа, та Господарського суду Харківської області скасовано.

У с. Наталине Красноградського району Харківської області розмістився промисловий об'єкт з виробництва свинцевого дроби, на якому, за думкою мешканців, грубо порушуються норми екологічної та санітарної безпеки. Всеукраїнська екологічна ліга, зацікавившись проблемами даного регіону, 23 червня підготувала звернення до прокуратури Харківської області «Щодо діяльності підприємства з виробництва дроби на території с. Наталине Красноградського р-ну Харківської області» з проханням здійснити перевірки стосовно дотримання вимог, передбачених зазначеним Законом та Правилами безпеки у виробництві свинцю та цинку, затверджених наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи № 549 від 22.08.2006р.

Співпраця обласних організацій з місцевими органами державної влади та іншими громадськими організаціями дозволяє залучити широке коло громадян до участі в природоохоронних заходах, забезпечує координацію дій владних структур та громадськості у вирішенні нагальних питань.

11 вересня голова Дніпропетровської ОО ВЕЛ Грицан Ю. І. брав участь у нараді з питань належного виконання заходів програми формування та розвитку національної екологічної мережі Дніпропетровської області, які спрямовані на розбудову природно-заповідного фонду Дніпропетровщини.

4 грудня Грицан Ю. І. став учасником експертної зустрічі «Адаптація екологічної політики до норм Європейського Союзу згідно з угодою про Асоціацію» за участю Міністерства екології та природних ресурсів України, яка відбулася в приміщенні Дніпропетровського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України.

Протягом року членами Дніпропетровської ОО ВЕЛ здійснювалась систематична робота в складі робочої групи з розроблення Концепції Комплексної регіональної Програми (стратегії) екологічної безпеки та збереження довкілля Дніпропетровської області на 2016–2025 роки; робота у складі Громадської екологічної ради при Дніпропетровській

облдержадміністрації та у складі робочої групи Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації щодо недопущення будівництва звіроферми по вирощуванню норки біля с. Шульгівки Петриківського району Дніпропетровської області на території запланованого національного природного парку «Орільський».

9 грудня розпочала свою роботу науково-технічна екологічна рада при Департаменті екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації, до складу якої увійшов голова Дніпропетровської ОО ВЕЛ Ю. І. Грицан.

16 грудня в приміщенні Міністерства освіти та науки України відбувся круглий стіл «Інтеграція положення Конвенцій Ріо» в національну політику України під головуванням заступника Міністра освіти і науки України М. В. Стріхи, в якому взяв участь голова Дніпропетровської ОО ВЕЛ Ю. І. Грицан, в якості експерта ПРООН/ГФФ.

Члени **Донецької ОО ВЕЛ** Павлович В. П., Толмачова Л. П., Бабченко Р. П. розробили освітні програми з екологічної освіти Донецької області щодо впровадження принципів збалансованого розвитку у теоретичні та методично-практичні засади навчання на різних рівнях акредитації навчальних закладів. Програми подані на розгляд та фінансування в управління екології Донецької області.

17 лютого за участю членів **Луганської ОО ВЕЛ** у приміщенні Департаменту екології та природних ресурсів Луганської облдержадміністрації відбувся круглий стіл щодо проведення щорічної Всеукраїнської соціально-екологічної акції з прибирання зелених зон та благоустрою територій «Зробимо Україну чистою!», метою якої є заклик до об'єднання структурних підрозділів влади, громадян, студентів та учнівської молоді задля сприяння переходу споживацької поведінки людини до раціональної, екологічно свідомої та виваженої, спрямованої на збереження чистого довкілля. Учасниками круглого столу було прийняте рішення активно долучитися до акції і зробити свій внесок у своє майбутнє.

Голова **Тернопільської ОО ВЕЛ** Вадзюк С. Н. брав участь у роботі комісії Департаменту екології і природних ресурсів Тернопільської державної обласної адміністрації з питань користування надрами в області.

Представники **Харківської ОО ВЕЛ** взяли участь у засіданні науково-технічної ради Національного природного парку «Дворічанський», де обговорювалися актуальні проблеми охорони та збереження об'єктів ПЗФ.

4 грудня активісти **Харківської ОО ВЕЛ** стали учасниками експертної зустрічі щодо обговорення пріоритетів урядової політики, яка проводилася Секретаріатом Кабінету Міністрів України за участю керівництва Міністерства природи України за темою: «Адаптація екологічної політики до норм Європейського Союзу згідно угоди про Асоціацію». Під час зустрічі обговорені актуальні проблеми екологічної політики у світі вимог норм Європейського Союзу. Деякі актуальні питання були направлені в Міністерство екології та природних ресурсів України у письмовому вигляді для розгляду фахівцями та підготовки фундаментальних відповідей.

Херсонська ОО ВЕЛ спільно з обласною організацією «Екосоюз» ініціювала звільнення з посади начальника департаменту екології та охорони навколишнього природного середовища ОДА Поповича П. О. за бездіяльність, також прийняла участь у службовому розслідуванні його роботи як посадовця та домоглася його відставки.

Члени **Хмельницької ОО ВЕЛ** протягом звітного періоду брали участь у роботі Громадської ради при Державній екологічній інспекції в Хмельницькій області. Голова Хмельницької ОО ВЕЛ Міронова Н. Г. є головою громадської ради, також є членом Колегії Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Хмельницькій області. Продовжена співпраця з обласними громадськими організаціями Українського товариства охорони природи та ВЕГО «Мама-86».

17 грудня голова **Черкаської ОО ВЕЛ** Н. М. Фоміна взяла участь у засіданні круглого столу «Дотримання вимог природоохоронного законодавства, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів в 2014 році». Ініціатором проведення круглого столу є Державна екологічна інспекція у Черкаській області. У засіданні круглого столу взяли участь екологи провідних підприємств Черкащини з високим ступенем ризику їх господарської діяльності для довкілля – ПАТ «Азот», ВП «Черкаська ТЕЦ», ПрАТ «Миронівська птахофабрика», КПТМ «Черкаситеплокомуненерго», ТОВ «Смілаенергопромтранс» та ТОВ «Мареллі».

Голова обласної організації ВЕЛ Фоміна Н.М. брала участь у роботі робочої групи з розробки проекту Стратегії регіонального розвитку Черкаської області на період до 2020 року.

м. Київ. Довкілля міста Києва знаходиться під постійною увагою. Особлива увага приділяється стану водних ресурсів, атмосферного повітря, проблемі поводження з ТПВ, захисту природно-заповідних територій та зелених зон Києва. Наслідком плідної роботи громади й ВЕЛ став лист-звернення (вих. № 52/8 від 08.07.2014р) до Голови Київської міської державної адміністрації Кличка В. В., у якому Всеукраїнська екологічна ліга виклала своє бачення вирішення основних екологічних проблем м. Києва для врахування під час організації роботи Київської міської державної адміністрації.

Річка Коник (м. Киї) – стала ще одним об'єктом посиленої уваги Всеукраїнської екологічної ліги та громади, яка систематично здійснює роботи з очищення та благоустрою прибережних смуг річки, хоча відповідно до розпорядження Київської міської державної адміністрації від 04.02.2009 року №111 «Про передачу на баланс та закріплення за КП «Плесо» водних об'єктів та оформлення земель водного фонду м. Києва», водний об'єкт – річка Коник знаходиться на балансі КП «Плесо». Згідно з розпорядженням №877 від 23.06.2008 року «Про благоустрій річок, озер, ставків та інших водних об'єктів» КП «Плесо» зобов'язане систематично здійснювати заходи щодо належного утримання зазначеного водного об'єкта. З метою здійснення громадського контролю за дотриманням вищезазначених розпоряджень на КП «Плесо» Всеукраїнською екологічною лігою був підготовлений інформаційний запит.

РЕГІОНАЛЬНІ ЗАХОДИ

Обласні організації ВЕЛ започатковують проведення заходів регіонального рівня, залучаючи до роботи організації, підприємства та громадські організації як регіонального, так і міжрегіонального рівнів.

У квітні-травні **Вінницька ОО ВЕЛ** провела екологічну акцію «Чисте місто починається з чистого двору» для представників громадського сектору Вінниччини. Під час акції відбулося збирання твердих побутових відходів (ТПВ) та висадка дерев. Було проведено майстер-клас по сортуванню ТПВ на корисні фракції (скло, пластик, макулатуру, метал). До проведення акції були запрошені всі бажаючі, кому не байдужий екологічний стан області.

Волинська ОО ВЕЛ започаткувала проведення акції «Апітерапія як шлях до здорового способу життя», термін проведення якої травень – січень, учасниками стали понад 150 чоловік. Продовжив роботу щорічний семінар «Дикорослі харчові та отруйні рослини Волині».

27 березня голова **Дніпропетровської ОО ВЕЛ** Грицан Ю. І. взяв участь у засіданні інтелектуального клубу, заснованого Л. Кучмою, під час якого були розглянуті актуальні питання організаційно-громадського сприяння розвитку органічного землеробства в Україні, а також 16 травня у засіданні круглого столу з розробки Комплексної регіональної програми (стратегії) екологічної безпеки та збереження клімату у Дніпропетровській області на 2016–2026 роки.

Протягом року **Закарпатська ОО ВЕЛ** провела ряд природоохоронних заходів. **29 червня** пройшли заходи, присвячені 10-тій річниці святкування Дня Дунаю: відкриття кювету питної води та алеї Небесної сотні (с. Квасово); театралізований виступ дитячого садочка с. Присліп щодо збереження водних ресурсів та ролі річок у житті людей; урочисте відкриття альтанки на витоку р. Ріки. Одним із найголовніших заходів цього річного Дня Дунаю стало створення школярами карти України, ідея створення якої полягає у прагненні показати цілісність та єдність української держави, об'єднаної річками. Розмір карти України є значним (3 на 5 м), а також були підведені підсумки дитячого конкурсу «Дамо бій пластиковим пляшкам!», «Дунайський митець».

21 листопада з метою залучення молоді до природоохоронної діяльності спільно з Закарпатським еколого-натуралістичним центром учнівської молоді було організовано та проведено масово-виховний захід «Друге життя побутових відходів». У рамках заходу проведено виставку «Друге життя побутових відходів» та командний конкурс «Екологічний ерудит», присвячений одній з найактуальніших проблем – забрудненню нашої планети.

Члени **Луганської ОО ВЕЛ** спільно з Веселогірським СО ВДС «Екологічна варта» за сприянням Луганського регіонального управління водних ресурсів у травні заклали розарій Миру, висадивши близько 100 кущів троянд на території подвір'я Веселогірської ЗОШ I-III ступенів.

11 червня представники **Овідіопольського РО ВЕЛ** (Одеська область) у складі комісії Овідіопольської районної ради провели обстеження Теплодарських очисних споруд з метою з'ясування дотримання Правил обстежень, оцінки технічного стану та паспортизації зовнішніх мереж і споруд водопостачання й каналізації, затверджених наказом Державного комітету

будівництва, архітектури та житлової політики України від 03.04.98р № 69. За результатами обстеження комісією встановлено, що стан очисних споруд є незадовільним, оскільки стічні води з трьох населених пунктів потрапляють у неочищеному стані в унікальну екосистему Дністра, негативно впливаючи на довкілля. Комісія підготувала звернення до Державної екологічної інспекції в Одеській області та Державної екологічної інспекції Північно-Західного регіону Чорного моря, Одеської міжрайонної природоохоронної прокуратури для здійснення необхідних заходів реагування в межах їх повноважень та вимог чинного законодавства.

Члени **Тернопільської ОО ВЕЛ** звернулися з листом до Президента України з приводу передачі Національним природним паркам «Кременецькі гори» і «Дністровський каньйон» землі площею 8 000 га лісового фонду.

Для Харківської ОО ВЕЛ стало вже традиційно проведення і святкування Дня бабака на території Біологічної станції Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. В цьому році члени Харківської ОО ВЕЛ взяли участь у святкуванні Дня бабака та визначенні тривалості і погідності весни за поведінкою цієї тварини.

Протягом *листопада-грудня* представники Харківської ОО ВЕЛ у м. Харкові спільно з благодійним фондом «Мир і порядок» проводили акцію «Армія подарунків. Свято для солдата».

Цікавим та інформаційно насиченим був круглий стіл «Підвищення конкурентоспроможності на ринку за рахунок впровадження міжнародних еко-стандартів. Шлях до користувача», який організовувала компанія «САН ІнБев Україна» за участю Харківської ОО ВЕЛ, який був проведений 20 листопада. У ході засідання були висвітлені питання щодо використання «САН ІнБев Україна» найпередовіших технологій та методик у виробництві, маркетингу, логістиці та менеджменті.

Спільними зусиллями активістів **Херсонської ОО ВЕЛ** з управлінням водного господарства вдалося перешкодити авантюрним планам збільшення зрошувальних земель в області на 1 млн га, зупинити дії, спрямовані на відміну статусу національного парку «Джарилгацький», прийняти участь у організації регіонального руху за остаточне і невідкладне вирішення питання створення Нижньодніпровського національного парку, незаконної вирубки лісів та добичі піску.

Восени **Хмельницька ОО ВЕЛ** провела акцію «Зелений майдан», зусилля якої були спрямовані на захист зелених насаджень від незаконного знесення дерев у рекреаційних зонах м. Хмельницького. Учасники акції підготували листа і зібрали підписи мешканців міста проти забудови зелених зон міста, крім того, було проведено опитування населення щодо збереження зелених насаджень у центрі м. Хмельницького.

13 серпня Черкаська ОО ВЕЛ спільно Черкаською ОО НМЦ «Екологічні ініціативи» за ініціативною групою проекту «Сactus» за підтримки Департаменту екології та безпеки населення Черкаської міської ради було реалізовано проект «ЧистоЧе».

Черкаська ОО ВЕЛ для його реалізації обрала одну з найзасміченіших територій, на якій влаштувала фотосесію. Світлини з вражаючими пейзажами

були представлені на загальний огляд містян. Одночасно усі відвідувачі виставки запрошувались на прибирання. Під час майже 3-годинної толоки вивезено 326 мішків сміття, використано 145 пар рукавиць, розвішано 4 таблички та залучено більше 70 волонтерів віком від 3 до 55 років. Також учасники проекти підготували колективне звернення до міськвиконкому з вимогою встановити стаціонарний контейнер для збирання сміття.

24 вересня за ініціативи Черкаської ОО ВЕЛ, студентської ради ЧДТУ та Черкаської ОО НМЦ «Екологічні ініціативи» в Черкаському державному технологічному університеті відбулося відкриття студентського кафе – «GreenCafe». Для оздоблення інтер'єру, місця відпочинку використані елементи вторинної сировини, предмети, що вийшли з ужитку, і стали прекрасними елементами декору. Таке оздоблення надало «GreenCafe» певного колориту й індивідуальності.

9 листопада в приміщенні Черкаського ТРЦ «Любава» пройшла екологічна акція «Точка тепла» за активною участю Черкаської ОО ВЕЛ. Дана акція покликана допомогти людям розібратися у питаннях впровадження енергозберігаючих заходів та спонукати населення до мобілізації у подоланні викликів, пов'язаних з енергетичною кризою в Україні. У цей день жителі міста мали нагоду проконсультуватися з експертами з енергоефективності, отримати корисні друковані матеріали та поспілкуватися з волонтерами, які ділилися порадами стосовно тих чи інших дієвих способів економії на використанні енергії в повсякденному житті. В організації і проведенні акції також взяли участь члени Черкаської ОО НМЦ «Екологічні ініціативи». Також під час акції була представлена виставка кращих робіт учасників обласного конкурсу «Мій голос я віддаю на захист природи».

Члени **Чернівецької ОО ВЕЛ** спільно з державними установами та громадськістю міста провели ряд заходів, спрямованих на покращення стану довкілля, серед яких: акції «Зелений офіс» – «зелена аудиторія», «1000 дерев рідному місту», екологічний рейд «За порядок та чистоту у місті». За результатами рейду були проведені заходи із санітарного очищення та благоустрою території. Лише на території Шевченківського району м. Чернівці ліквідовано 5 сміттєзвалищ, понад 60 смітників, прибрано береги та русло р. Клоучка, висаджено 200 дерев та 1020 кущів.

Чернігівська ОО ВЕЛ у тісній співпраці з науковцями провела експедиційні дослідження на території Чернігівського, Ріпкинського та Семенівського районів з метою дослідження біорізноманіття та екопросвітницької роботи серед місцевого населення, організації та оптимізації екологічних стежок. У весняно-літній період у Ріпкинському районі функціонує екологічна стежка «Первоцвіти» (с. Зубахим), у Чернігівському районі – «Де Снов зливається з Десною» (с. Брусилів).

РОБОТА СІЛЬСЬКИХ, РАЙОННИХ, МІСЬКИХ ОСЕРЕДКІВ ВЕЛ

Вінницька ОО ВЕЛ. Михайлівський сільський осередок ВЕЛ подав на грант до Європейської комісії щодо створення альтернативних джерел енергії на території сільської школи.

Житомирська ОО ВЕЛ. Бердичівський районний осередок ВЕЛ у **квітні** проводив природоохоронну акцію «За чисте довкілля». Під час цієї акції було прибрано пришкольні та прилеглі до шкіл території загальною площею 87,3 га, ліквідовано 51 несанкціоноване сміттєзвалище, вивезено 1176 м³, прибрано узбіччя доріг протяжністю 29,1 км, висаджено 562 дерева, 714 кущів, впорядковано 5,78 га квітників та газонів, розчищено крони дерев на території шкіл, побілено й обкопано дерева в шкільних садах.

В жовтні відбулась виставка-ярмарка учнівської та педагогічної творчості «Мій рідний край, моя Земля».

Також активно пройшла акція «Нове життя старим речам», під час якої було представлено багато виробів з поліетиленових пакетів (сумки для покупок), старих речей (пляжні набори, коврики на підлогу), пластмасових пляшок (футляри для смартфонів).

За сприяння Бердичівського РО ВЕЛ всі навчальні заклади району є учасниками міжнародного проекту «Освіта для сталого розвитку в дії» (курс викладається за вибором в 1-2 класах «Школа друзів планети», в 3-4 класах – «Моя щаслива планета», у 5-10 класах – «Уроки для сталого розвитку»).

Одеська ОО ВЕЛ. Члени Білгород-Дністровського районного осередку ВЕЛ ініціювали проведення інвентаризації зелених насаджень у рідному місті. Метою перевірки було виявити дерева, уражені американським білим метеликом. За результатами роботи робочої групи були виділені кошти на оброблення 14 га зелених зон у місті. Окрім цього, підготовлені звернення до прокуратури щодо проведення перевірок державної фітосанітарної інспекції в Одеській області, санітарної служби міста на відсутності контролю за дотриманням Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України р, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105.

До Всесвітнього Дня води **Овідіопольський районний осередок ВЕЛ** провів круглий стіл, у роботі якого взяли участь представники органів місцевого самоврядування, наукові співробітники Одеського зоопарку та Нижньодністровського національного природного парку, представники Овідіопольського управління водного господарства, педагоги та учнівська молодь. Під час роботи круглого столу було обговорено стан водних об'єктів Овідіопольського району, проведено засідання районного Молодіжного Водного Парламенту, напрацьовано спільні заходи стосовно збереження водних об'єктів району. Дружніми оплесками учасники засідання зустріли виступ театру екологічної моди «Екомода – 2014». У фіналі відбулося нагородження кращих активістів екологічного руху.

Полтавська ОО ВЕЛ. У структурі важливих екологічних проблем питання забруднення атмосферного повітря є одними з пріоритетних в

урбанізованих містах, де розвивається промисловість та постійно зростає кількість одиниць автотранспорту. **Полтавська міська організація ВЕЛ** та представники студентської молоді провели оцінку рівня забруднення атмосферного повітря міста та Полтавської області для подальшого аналізу даного питання.

Хмельницька ОО ВЕЛ. У національному природному парку «Подільські Товтри» за участю регіональних державних природоохоронних органів, науковців, **Кам'янець-Подільського районного осередку ВЕЛ**, представників органів місцевого самоврядування, громадськості до Дня водно-болотних угідь відбувся круглий стіл «Збереження природних цінностей водно-болотних угідь міжнародного значення». Під час круглого столу було надано інформацію про особливості водно-болотних угідь Кам'янець-Подільського району, їх значення і обов'язки громадськості щодо їх збереження, що викликало жваве обговорення серед присутніх. За результатами засідання були вироблені рекомендації для власників і користувачів ВБУ, жителів і гостей Кам'яниччини

17 квітня силами Кам'янець-Подільського РО ВЕЛ була організована та проведена молодіжна регіональна конференція «Молоді дослідники – природі Поділля».

За активної участі представників Кам'янець-Подільського РО ВЕЛ та екологічної комісії Громадської ради при Кам'янець-Подільській міській раді був проведений круглий стіл «Дністер – територія співпраці», приурочений Дню Дністра. Засідання круглого столу відбулося **14 липня** у приміщенні Національного університету імені Івана Огієнка за участі НПП «Подільські Товтри», викладачів природничого факультету Національного університету імені Івана Огієнка, представників департаменту екології та природних ресурсів Хмельницької обласної державної адміністрації, Кам'янець-Подільської райдержадміністрації, управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення, науковців.

Учасники круглого столу розглянули проблеми забруднення територій у межах басейну р. Дністер, накреслили напрямки моніторингу та управління з метою збереження і відновлення природного середовища та рослинного покриву на берегах та притоках р. Дністер.

Протягом року члени районного осередку ВЕЛ проводили природоохоронну акцію «Збери макулатуру – збережи дерево».

23 вересня був організований та проведений круглий стіл для освітян-екологів «Творчі підходи в екологічному вихованні».

Черкаська ОО ВЕЛ. **Корсунь-Шевченківський районний осередок ВЕЛ** у тісній співпраці з органами місцевого самоврядування та іншими громадськими організаціями, миттєво відреагувавши на тривожний сигнал активістів, провели спільне інспектування прибережної смуги р. Рось, де було виявлене місце стихійного сміттєзвалища, як виявилось, – будівельне сміття з розібраного у Стеблеві хімскладу. Внаслідок злагоджених дій державних установ, громадських організацій та активістів небезпечне сміття було захоронене й знешкоджене відповідно до вимог, проведена відповідна рекультивация ґрунту, а винуватці покарані згідно з вимогами чинного законодавства.

4 липня Канівський міський осередок ВЕЛ ініціював проведення круглого столу щодо обговорення питання доцільності будівництва Канівської ГАЕС. Підготовка до будівництва та розроблення проектної документації Канівської ГАЕС почалися ще у 1984 році, проте у 1991 році, у зв'язку з відсутністю фінансування та кризовим економічним станом країни, на будівництво було накладено мораторій. Через 8 років мораторій було знято, а в період з 2006 по 2007 роки було розроблено та затверджено оновлене техніко-економічне обґрунтування будівництва Канівської ГАЕС. Представники «Укргідроенерго», Канівської ГЕС та керівництво проектом будівництва під час засідання круглого столу не змогли переконати громадськість в його законності, економічній ефективності, соціальній необхідності та екологічній доцільності.

Будівництво Канівської ГАЕС набуло великого суспільного резонансу, як на регіональному, так і на державному рівнях. ВЕЛ підтримала ініціативу Канівського МО ВЕЛ щодо недопущення будівництва еколого-небезпечного об'єкту на території Канівського району Черкаської області. ВЕЛ не погоджується з ідеєю створення на теренах села Бучак, неподалік території Канівського природного заповідника, гідроакумуляуючої електростанції, оскільки вбачає в цьому спробу створити ілюзорну доцільність збільшення виробництва електроенергії для того щоб використати значні природо ресурсні можливості Канівського району в приватних інтересах, крім цього, регулярне забирання та випуск води Канівською ГАЕС може призвести до підняття з дна Канівського водосховища 5,3 млн тонн донних відкладів та мулу з площею дна 25–35 км, які містять акумульовані радіонукліди (стронцій-90 та цезій-137). ВЕЛ надіслала звернення до Державного спеціалізованого науково-виробничого підприємства «Чорнобильський радіоекологічний центр» з проханням дати науково обґрунтовану інформацію про можливість віднесення забруднюючих речовин та/або мулу на дні водосховища до радіоактивних відходів, методи визначення рівня радіаційного забруднення донних мас і способи знешкодження та утилізації радіоактивного мулу

РОБОТА З ДІТЬМИ ТА МОЛОДДЮ

Робота з дітьми та молоддю є одним із пріоритетних напрямків роботи ВЕЛ, під час якої приділяється належна увага освітній діяльності, спрямованій на набуття підростаючим поколінням знань і навичок, що сприяють формуванню нового екологічно свідомого суспільства, формують новий світогляд, який є соціально бажаним, економічно життєздатним і екологічно збалансованим. Вже багато років ВЕЛ підтримує діяльність Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта»: проводяться спільні заходи, акції; надається допомога у впровадженні активної природоохоронної діяльності, співпраці з державними установами, освітніми закладами, засобами масової інформації; здійснюється методична та організаційна допомога.

23 липня Всеукраїнська екологічна ліга спільно з Всеукраїнською дитячою спілкою «Екологічна варта» та Національним молодіжним центром «Екологічні ініціативи» провели День екологічних знань у дитячому

оздоровчому таборі «Славутич», що розташований у соснових лісах Переяслав-Хмельницького району (Київська область) на березі Канівського водосховища. Діти мали змогу здобути нові знання про довкілля, дізнатися про екологічні проблеми та шляхи їх вирішення, а також виявити свої творчі здібності у тренінгах та конкурсі малюнків. Дітям демонструвалися мультиплікаційні фільми, які активно обговорювалися та аналізувалися учасниками. У підсумках кожного з тренінгів та конкурсу малюнків були визначені переможці кращих проектів, їх було нагороджено призами.

Аварія на Чорнобильській АЕС в 1986 році відобразилася на погіршенні стану здоров'я багатьох поколінь громадян. Деякі райони Житомирської області мають статус 4-ї зони радіоактивного забруднення. У мешканців спостерігається підвищений рівень захворюваності щитоподібної залози, збільшується ризик появи новоутворень.

За ініціативи Всеукраїнської екологічної ліги за підтримки Благодійного фонду спасіння дітей України від Чорнобильської катастрофи 44 дитини-чорнобильця Житомирської області були направлені на обстеження та лікування до Українського спеціалізованого диспансеру радіаційного захисту населення Міністерства охорони здоров'я України, що знаходиться в заповідній зоні м. Києва (Пуща Водиця). Діти, які мають статус постраждалих від Чорнобильської катастрофи були обстежені мобільною бригадою медиків в Олевському, Коростенському, Лугинському та Овруцькому районах. Своєчасно виявлені патології у стані здоров'я допомогли попередити ускладнення і призначити адекватну терапію.

Всеукраїнська екологічна ліга та Всеукраїнська дитяча спілка «Екологічна варта» протягом вересня-жовтня продовжили реалізацію еколого-просвітницького проекту «Рідна школа», метою якого є просвітницька діяльність та екологічне виховання дітей та молоді. Протягом вересня-жовтня команда тренерів ВЕЛ спільно з ВДС «Екологічна варта» провели екологічні тренінги та уроки екологічних знань у середній загальноосвітній школі №122 м. Києва, а також у 147 школах Житомирської області. Діти із захопленням слухали інформацію, беручи активну участь в обговоренні питань кругообігу води в природі, ролі води у житті людини та екологічних проблемах водного басейну України. Під час тренінгів творчо працювали над створенням власних міні-проектів «Друге життя речам», «Зробимо планету чистою», «Наші пропозиції Верховній Раді України».

Регіональні організації ВЕЛ також проводять еколого-освітню роботу серед дітей та молоді.

Вінницька ОО ВЕЛ. Спільна акція з Державною екологічною інспекцією у Вінницькій області «Учнівська молодь Вінниці – за чисте довкілля». Студенти вищих навчальних закладів, коледжів, Вінницьких центрів професійно-технічної освіти прибирали та впорядковували місця відпочинку жителів міста, парки, сквери, дитячі, спортивні та господарські майданчики, прибережні захисні смуги річок, лісосмуги та підпорядковані навчальним закладам території. Загалом до весняного прибирання міста було залучено понад тисячі студентів та учнівської молоді.

Протягом січня-листопада члени обласної організації ВЕЛ спільно з ВДС «Екологічна варта» опікувалися тваринами, що перебувають у собачому притулку «Планета» м. Вінниця. Вони приносили необхідні речі, продукти харчування та медикаменти для чотирилапих друзів.

Дніпропетровська ОО ВЕЛ. 21 травня на базі кафедри екології та охорони навколишнього середовища Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету до міжнародного дня біорізноманіття був проведений круглий стіл «Біорізноманіття рідного краю» за участю гуртка «Еколог» та випускників СЗОШ № 72. Під час проведення заходу молодь звітувала про свою екологічну діяльність та з великою зацікавленістю прослухала інформацію про проблеми біорізноманіття Дніпропетровщини.

У Донецькому обласному інституті післядипломної освіти педагогічних працівників, місцевих методичних центрах освіти за участю членів **Донецької ОО ВЕЛ** проходили лекторії, обмін досвідом (семінари, круглі столи) з екологізації предметів у школах та неформальної і формальної освіти з залученням дітей і молоді до науково-пошукової діяльності щодо збереження біорізноманіття.

У м. Макіївка на базі ДВНЗ «Макіївський політехнічний коледж» проведено конференцію «Освіта для сталого розвитку», під час якої студенти і учні міста захищали проекти з новітніх технологій, із роздільного збирання сміття, охорони біорізноманіття, утилізації хімічних елементів струму тощо. Крім того, Донецька ОО ВЕЛ провела заходи, спрямовані на збереження природної спадщини країни, формування екологічної свідомості та виховання поваги до природи, серед них: семінар – практикум «Реалізація екологічно дружньої поведінки в природі» (Донецька ЗОШ № 20), міський тур фестивалю «Свіжий вітер» (Макіївська ЗОШ № 50), методичний семінар для вчителів-координаторів осередків ВДС «Екологічна варта» з впровадження принципів збалансованого розвитку в систему загальноосвітньої підготовки, неформальної освіти та позакласної роботи.

Одним із пріоритетних завдань **Закарпатської ОО ВЕЛ** є пропаганда екологічних знань і екологічне виховання населення, підвищення обізнаності громадськості та важливість збереження водних ресурсів. З цією метою спільно з фахівцями водного господарства БУВР Тиси та Закарпатського ЦГМ систематично проводять науково-практичні семінари з учнями шкіл в різних районах області під гаслом «Стосується кожного».

Львівська ОО ВЕЛ виступила співорганізатором Першого міжнародного студентського конгресу «Захист навколишнього середовища. Збалансоване природокористування», який відбувся **10–11 квітня** у Національному університеті «Львівська політехніка». У роботі конгресу взяло участь 49 студентів. Матеріали конгресу увійшли у збірник наукових праць, який видав університет до цієї події.

Навесні Національний університет «Львівська політехніка» провів конкурс екологічного плакату, на який було представлено понад 100 робіт, виконаних власноруч та з використанням комп'ютерної графіки. Конкурсною комісією, яка складалася з представників Львівської ОО ВЕЛ та кафедри прикладної екології і збалансованого природокористування відібрано

переможців конкурсу, які отримали від організаторів цінні подарунки – флеш-карти та літературу природоохоронної тематики.

Протягом року **Одеська ОО ВЕЛ** на базі Центру екологічного просвітництва організувала і провела екологічний брейн-ринг «Знайти стежину до дитячих душ», пізнавальну гру-екскурсію «Світ природи – справжній і неповторний», екологічний калейдоскоп за участю студентів Автодорожнього коледжу. Результатом плідної роботи студентів став проект по збереженню довкілля мікрорайону.

Члени **Полтавської ОО ВЕЛ** взяли участь у проведенні конференції «Молодь, екологія, довкілля», яка відбулася в Полтавському національному технічному університеті імені Юрія Кондратюка, за матеріалами якої було видано збірник.

24–25 квітня Харківська ОО ВЕЛ спільно з Національною академією наук України та УДНДІ проблем водопостачання, водовідведення і охорони навколишнього середовища «УкрВОДГЕО» на базі Харківського національного університету будівництва та архітектури провели ХХІІ (щорічну) міжнародну науково-технічну конференцію «Екологічна і техногенна безпека. Охорона водного і повітряного басейнів. Утилізація відходів» (студентська секція). У конференції брали участь студенти багатьох вищих навчальних закладів України та Росії: (Національний аерокосмічний університет ім. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Белгородський державний технологічний університет ім. В. Г. Шухова, Харківський національний медичний університет, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Харківський національний університет будівництва та архітектури, Донецький національний технічний університет, Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, Таврійський державний агротехнологічний університет, Національний університет «Львівська політехніка» та багато інших). На конференції представлено велику кількість статей та дослідницьких робіт, які висвітлювали проблеми екологічної та техногенної безпеки, сучасні маловідходні, енерго- та ресурсозберігаючі технології, управління господарсько-побутовими та промисловими відходами, їх методи очистки та утилізація, проблеми охорони повітряного басейну, екологічні проблеми регіонів та ін.

Успішно пройшла робота студентської секції – усі доповіді були інформаційно насиченими та науково обґрунтованими. Найкращі роботи відзначені грамотами, листами подяки та цінними подарунками від Харківської ОО ВЕЛ. За результатами конференції були надруковані матеріали конференції.

Влітку Харківська ОО ВЕЛ на базі екологічного польового навчально-тренінгового центру Харківської ОО ВЕЛ провела польову студентську практику з екології на території Національного природного парку «Гомільшанські ліси» (Зміївський район Харківської області).

Метою практики є формування нового природоохоронного світогляду, підвищення рівня екологічної освіти та культури, екологічного виховання студентської молоді Харківщини. Під час проведення практики студенти мали

можливість перебувати у наметовому містечку; збирати зразки природних матеріалів; ознайомитися з природою парку; здійснювати екологічні екскурсії по спеціально розроблених екологічних стежках; проводити тестові виміри якості довкілля у польовій хімічній лабораторії.

Наприкінці жовтня активістами Харківської ОО ВЕЛ зібрано добровільні пожертвування для переселенців у вигляді літератури для дітей та підлітків (приблизно 900 екземплярів) та доставлені біженцям, які на даний час перебувають у Харкові та Харківській області.

Восени Хмельницька ОО ВЕЛ провела акцію «Щедра українська осінь» з метою популяризації екологічних знань та формування екологічної свідомості у юних громадян незалежної держави на базі загальноосвітніх навчальних закладів. Яскраві фото з мальовничими пейзажами рідного краю, вироби з природних матеріалів милували око учасників. Виставка літератури «Екологічні проблеми інформаційного суспільства» акцентувала увагу на актуальних питаннях екології сьогодення.

Члени Кам'янець-Подільського РО ВЕЛ до Дня водно-болотних угідь (4 лютого) організували проведення інформаційної години з керівниками установ галузі культури міста у відділі краєзнавства Кам'янець-Подільської міської бібліотеки ім. Затонського. Також проведені еколого-просвітні заходи в школах міста та району, Кам'янець-Подільському еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді, міському осередку ВДС «Екологічна варта». У вищому професійному училищі №14 проведено тиждень екології до Дня водно-болотних угідь.

5 листопада Черкаська ОО ВЕЛ у міському будинку культури імені І. Кулика провела екологічний фестиваль «Свіжий вітер», у якому взяли участь осередки ВДС «Екологічна варта» загальноосвітніх навчальних закладів. У номінації «Екологічна творчість» учні представили флешмоби, хореографічні композиції, пісенну творчість. Велика кількість виробів із вторинної сировини була створена та представлена учнями в номінації «Екологічна мода». Вчителі-координатори шкільних екологічних осередків отримали подяки від Черкаської ОО ВЕЛ.

Вже декілька років **Чернівецька ОО ВЕЛ** досить успішно проводить на базі Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича акцію «Зелений кінотеатр» (показ фільмів на екологічну тематику та їх подальше обговорення), конкурс «Вторинна сировина». До Всесвітнього Дня води проведений виховний захід «Вода – основа життя на Землі».

Чернігівською ОО ВЕЛ проведено три молодіжні пізнавальні експедиційні дослідження фіторізноманіття Ріпкинського району (від с. Семаки до смт Любеч).

9–11 жовтня за ініціативи Чернігівської ОО ВЕЛ відбулася міжнародна науково-практична студентська конференція «Структурно-функціональна організація природних і антропогенно трансформованих екосистем прикордонних територій».

РОБОТА ЗІ ЗМІ

Протягом року ВЕЛ плідно співпрацює зі ЗМІ: проводяться брифінги, прес-конференції; надаються коментарі, інтерв'ю; виступи на радіо та телебаченні, інформує населення у періодичних виданнях з різних актуальних питань щодо стану довкілля:

1. Телебачення:

- 1.1. Первый деловой телеканал. Программа «Акцент». «Теряем Днепр»
<http://fbc.net.ua/video/10619/>
- 1.2. Телеканал Інтер. «Аварія в Чорнобилі починалася, як в Запоріжжі»
<http://podrobnosti.ua/analytics/2014/12/08/1006375.html>
- 1.3. Телеканал ICTV. Проект «Україна 2041».
<http://ictv.ua/ua/index/view-media/id/67801>
- 1.4. Телеканал «Україна», програма «Ранок з Україною». «Наслідки руйнування промислових об'єктів на сході України»
- 1.5. Телеканал «Київ», програма «У центрі уваги». Обережно: фосфати!
https://www.youtube.com/watch?v=jvKzf_Y8gKw&list=PL1PUJ1uuPq2BQuwI0pHq3uaaDQ7BwgoXv&index=1
- 1.6. Вінницька обласна державна телерадіокомпанія. Програма «Екосвіт». «Проблеми поводження з пестицидами в Україні: соціально-екологічні, економічні наслідки та шляхи розв'язання»
- 1.7. Вінницька обласна державна телерадіокомпанія. Програма «Екосвіт». Круглий стіл «Шляхи підвищення обізнаності населення щодо наслідків використання пестицидів»
<https://www.youtube.com/watch?v=8VXkktZkLCo&list=PL1PUJ1uuPq2BQuwI0pHq3uaaDQ7BwgoXv&index=3>

2. Радіо:

- 2.1. 22.07.2014 Громадське радіо. «Донбас потерпає від нестачі води»
<http://hromadskeradio.org/2014/07/22/tetyana-timochko-donbas-poterpaye-vid-nestachi-vodi/>
- 2.2. Радіо Свобода. «Державний ліс для відпочинку экс-міністра Злочевського»
<http://www.radiosvoboda.org/content/article/26679900.html>
- 2.3. Радіо Свобода. «Попри судову заборону, фірма з орбіти Ставицького будує заправку в Борисполі»
<http://www.radiosvoboda.org/content/article/26576258.html>
- 2.4. Радіо «Промінь». Програма «Азбука реальності». «Шкода батарейок для довкілля»

3. Інтернет-видання:

- 3.1. 29.07.14 ForUm Экологические программы Донбасса сокращать нельзя
<http://ua.for-ua.com/article/1044400>
- 3.2. 03.08.2014 Голос УА. Київські корупціонери знищують можливості для переробки побутових відходів
http://ua.golos.ua/social_problem/14_08_03_ekolog_rasskazala_kak_kievskie_korruptsioneryi_unichtojayut_vozmojnosti_dly

3.3. 03.08.2014 Голос UA Київські екологи вимагають накласти мораторій на знищення зелених насаджень.
http://ua.golos.ua/suspilstvo/14_08_02_kievskie_ekologi_trebuyut_nalojit_moratoriy_na_unichtojenie_zelenyih_nasajd

3.4. 02.08.14 Голос UA Як змінюється вода в Дніпрі за останні 10 років
http://ua.golos.ua/suspilstvo/14_08_02_ekolog_poyasnila_kak_izmenilos_kachestvo_vodyi_v_dnepre_za_poslednie_desyat

3.5. 02.08.14 Голос UA Чому в європейських мегаполісах повітря чистіше, ніж в Києві
http://ua.golos.ua/suspilstvo/14_08_02_ekolog_rasskazala_pochemu_v_evropeyskih_megapolisah_vozduh_chische_chem_v_k

3.6. 31.07.2014 Голос UA За межі столичного заводу Радикал поширюється ртуть
http://ua.golos.ua/suspilstvo/14_07_31_za_predelyi_stolichnogo_zavoda_radikal_rasprostranyaetsya_rtut_ekolog

3.7. Голос UA. Круглий стіл «Екологічні, соціальні та економічні наслідки воєнних дій на сході України»

3.8. Голос UA. Причини аномально теплої зими в Україні

3.9. Голос UA. У районі Києва до Дніпра потрапляють неочищені хімічні стоки з 42-х джерел

3.10. Слово і діло. «Назначение министра Мохника, а теперь Шевченко – неуважение к специалистам»

<http://ru.slovoidilo.ua/articles/6447/2014-12-19/predstaviteli-rezhima-yanukovicha-vozvraschayutsya-v-radu---predsedatel-vel.html>

3.11. Соц Портал. «Україні загрожує катастрофа від небезпечних відходів»

<http://socportal.info/2014/12/21/ukrayini-zagrozhuye-katastrofa-vid-nebezpechnih-vidhodiv.html>

3.12. Finance.ua. Щороку кількість відходів в Україні зростає на 500 млн тонн
<http://news.finance.ua/ua/news/~/341023>

3.13. INZT.net. Розпочалася утилізація пестицидів на Житомирщині
<http://inzt.net/new-zhitomir/252-avtorskie-materialy/16819-rozpochalasya-utilizatsiya-pestitsidiv-na-zhitomirshchini.html>

3.14. Житомир.info. «ВГО "Екологічна ліга" передала військовому шпиталю медикаменти та екологічно чистий мед»
https://www.youtube.com/watch?v=vrR_9VdL2Xo

3.15. Вечірній Коростень. «Екологічний десант на заводі МДФ»
<http://vk.zt.ua/node/2766>

3.16. UBR. «Порушення заповідного режиму у Голосіївському парку»

3.17. UBR. «Органическое земледелие невозможно для Украины»
<http://ubr.ua/market/agricultural-market/rganicheskoe-zemledelie-nevozmojno-dlia-krainy-ekspert-228670>

4. Друковані видання:

4.1. Комсомольская правда в Украине. Экологи бьют тревогу: на каждого украинца приходится более 10 тонн химических отходов

<http://kp.ua/life/483146-ekolohy-buit-trevohu-na-kazhdoho-ukrayntsa-prykhodytsia-bolee-10-tonn-khymycheskykh-otkhodov>

4.2. Газета «День». Про те, чим принципи сталого розвитку можуть бути корисними секторальній політиці України
<http://m.day.kiev.ua/uk/article/cuspilstvo/ekologiya-zminit-ekonomiku>

Протягом року ВЕЛ активно співпрацювала з медіа-групою «Голос UA», радіо «Свобода», інформаційним порталом «UBR».

Частіше цікавили журналістів теми, пов'язані з екологічною ситуацією, яка склалася в результаті воєнних дій на сході України, особливостями поводження з відходами в Україні та регіональними екологічними проблемами.

До Дня незалежності України телеканал ICTV підготував спецпроект, у якому провідні експерти надавали прогнози щодо розвитку України до 2041 року. Про майбутню екологічну ситуацію розповіла голова ВЕЛ Т. Тимочко, яка акцентувала увагу на ключовій проблемі для України – нестача якісної питної води. Дана проблема виникла в результаті глобальних змін клімату, через яку зростуть ризики для агропромислового комплексу України, оскільки на зрошення площ, де вирощуються сільськогосподарські культури, у південному регіоні не буде вистачати води. Крім того, будівництво нових гідротехнічних споруд (як наприклад Канівської ГАЕС) лише погіршить існуючу ситуацію.

У свою чергу, обласні організації теж постійно співпрацюють з регіональними та національними ЗМІ.

Вінницька ОО ВЕЛ постійно підтримуємо зв'язки зі ЗМІ, один раз на місяць голова організації О. В. Мудрак бере участь в ефірах на ВДТ, ТРК Вінниччина, Смарт, співпрацює з газетами: 33-й канал, 20 хвилин, Ріа, Студентська територія, Свобода слова.

Дніпропетровська ОО ВЕЛ активно співпрацює з представниками ЗМІ. Голова Дніпропетровської ОО ВЕЛ бере участь у телепередачах 51 каналу «Аграрна Дніпропетровщина» (8 липня – 51 канал, 7-30, тема передачі «Проблеми становлення та розвитку органічного землеробства на Дніпропетровщині»; 5 жовтня – 51 канал, 7-30, тема передачі «Яблуневі жнива»; 28 жовтня – 51 канал, 7-30, тема передачі «Інноваційний менеджмент збалансованого (сталого) природного агровиробництва») та «Час порад» (3 листопада, 13-30).

До Дня захисту озонового шару було опубліковано інтерв'ю в газеті «Днепр Вечерний» (16.09, Електронний ресурс : <http://dvgazeta.info/vechyorka/rodina/fu/hfu.html>).

Голова **Закарпатської ОО ВЕЛ** В. Лобко через сторінки газети «РІО» висвітлює нагальні проблеми обласного центру Закарпаття, зокрема проблему забруднення атмосферного повітря та шляхи її вирішення (№19 (839) 10 травня 2014).

Луганська ОО ВЕЛ тісно співпрацює з регіональними виданнями «Жизнь Луганска», «XXI век», «Слов'яносербські вісті», публікуючи інформаційні матеріали щодо проведених масових заходів, ініційованих та

проведених за участю членів Луганської ОО ВЕЛ та осередків ВДС «Екологічна варта».

Силами **Полтавської ОО ВЕЛ** ведеться серія передач на місцевому телебаченні та радіо за участю екологів членів ВЕЛ, що присвячена проблемам стану довкілля Полтавської області.

У періодичному виданні Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського «Медична академія» (№ 15 (368)) була надрукована стаття голови Наукової ради **Тернопільської ОО ВЕЛ**, професора Кондратюка В. А. та доцента кафедри Лотоцької О.В. «Пливе у даль віків замріяний Дністер», посвячена Дню Дністра.

Голова С. Разметаєв **Харківської ОО ВЕЛ** бере участь у телевізійних програмах: «Об'єктив-Позиція» Харківської телерадіокомпанії «Simon» (17 січня) та «Наука. Технології. Суспільство» ТРК «Оріон», Харківського телеканалу «Фора» (6 листопада).

Хмельницька ОО ВЕЛ співпрацює з рядом засобів масової інформації: газетою «Місто», де розміщує свої публікації, Хмельницькою обласною державною телерадіокомпанією «Поділля центр», «ТРК-Місто», висвітлюючи в них новини щодо проведених природоохоронних акцій. На Хмельницькій обласній державній телерадіокомпанії «Поділля – центр» проведено 2 передачі.

Чернігівська ОО ВЕЛ також співпрацює зі ЗМІ: 6 виступів по обласному радіо, 3 публікації у місцевих газетах.

Значно посилилась роль нашого оновленого сайту (www.ecoleague.net) у формуванні позитивного іміджу ВЕЛ та поширенні інформації про плани та фактично проведену природоохоронну діяльність Всеукраїнської екологічної ліги та її обласними осередками.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

ВЕЛ веде активну видавничу діяльність:

- видається щомісяця бібліотечка ВЕЛ (передплатний індекс 9523);
- раз на два місяці видається журнал «Екологічний вісник» (передплатний індекс 01154);
- один раз у квартал Реферативний журнал «Екологія» (передплатний індекс 9882).

ВЕЛ продовжує традицію видання збірників конференцій, круглих столів, тематичних буклетів та листівок:

- збірка матеріалів Національного Форуму «Поводження з відходами в Україні: законодавство, економіка, технології» (4–5 листопада, м. Київ);

Членами **Вінницької ОО ВЕЛ** підготовлено та видано друковані видання:

- Мудрак О. В., Мудрак Г. В. «Стратегія збалансованого розвитку Вінницької області: екологічна складова» (навчально-методичний посібник);
- Мудрак О. В., Мудрак Г. В. «Особливості збереження біорізноманіття Поділля: теорія і практика» (монографія);

- Мудрак О. В., Мудрак Г. В. та ін. «Еталони природи Вінниччини» (монографія);
- Практичні роботи з екології (академічний рівень, рівень стандарту для учнів 11 класу);
- «Екологічна акція – батарейкам утилізація» (буклет);
- «Врятуй малу річку» (буклет).

Членами **Волинського ОО ВЕЛ** підготовлено та опубліковано посібник з «Безпеки життєдіяльності».

Члени Наукової ради **Полтавської ОО ВЕЛ** брали участь у підготовці ювілейного видання «Довкілля Полтавщини», присвяченого 10-річчю створення Екологічної бібліотеки Полтавщини.